

PEDAGÓGUS- FÓRUM

VI. évfolyam 2007. június 6. szám Ára: 15 korona

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok
Szövetségének lapja

Verseny és együttműködés

A Magyar Köztársaság nagykövete Heizer Antal 2007. június 6-ára a dunaszerdahelyi polgármesteri hivatal tanácstermébe hívta meg fejlesztéspolitikai információs napra a politikai, oktatásügyi, vállalkozói és kulturális szféra vezető személyiségeit. A rendezvényen Gémesi Ferenc szakállamtitkár, Törzsök Erika, a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Ügyek Főosztályának főigazgatója és Rajnai Gábor tájékoztatták az egybegyűlteket a magyar nemzetpolitika célkitűzéseiről.

Jókai és kora

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége a komáromi Jókai Mór MTNY AI-val közösen 2007. május 21-én szervezte meg a Jókai és kora műveltségi vetélkedő országos döntőjét. A vetélkedőn az alapiskolák felső tagozatos, illetve a nyolcosztályos gimnáziumok alsó tagozatos diákjai vesznek részt minden évben. Az idén a Szeretve mind a vérpadig című regényből, valamint Lengyel Dénes: Így élt Jókai című életrajzi művéből készültek fel a versenyre a diákok.

A tartalomból

Verseny és együttműködés	3
A Komáromi Regionális Pedagógiai Központ tavaszi szakmai továbbképzései	4
Bemutakozik az ÚJ Kép	5
Irodalom és képzőművészet gyerekszemmel	5
Egy rendhagyó zárókoncert	5
Kései mementó egy molnárgazda emlékére avagy A Kincskeresők utóélete	6
Mandarinok sötétlila köpenyben	6
Felnőttképzés magyar nyelven Nagyszombat és Nyitra megyében	7
Kárpát-medence 2007 földrajzverseny	8
Jókai és kora verseny országos döntője	10
Kodály műveltségi vetélkedő Nagykaposon	10
Ismét lezárult egy sikeres évfolyam – a Katedra irodalmi versenye	11
Kodály emlékversenye Galántán	12
Jubilált a csákányházi óvoda	13
Aki a virágot szereti...	13
Rendhagyó gyermeknap az Ipolyi Arnold Alapiskolában	14
Szerencsés tizenhárom – XIII. Atlétikai Nap – Búcs, 2007. május 4.	15
És miért ne lehetne a kortárs magyar irodalommal kezdeni?	16
Corvuska 2007 – Csillagásztábor gyerekeknek	16
Kutatási lehetőségek középiskolásoknak	17
Kiadvány a magyar nyelv és irodalom tankönyveinkről	18
Meghívó a XII. Majki Rákóczi Napra	18
CED munkafüzetek megrendelése	19
A Lilium Aurum Kiadó könyvajánlata	19
Kávéházi zenés irodalmi est	19
A zsoltaírfordító emlékezete	20

Pedagógusforum

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének lapja
Megjelenik havonta, lapzárta minden hónap 12-én.

A kiadásért felel: Pék László

Tel., fax: 031/780 7928, e-mail: pek@szmps.sk

Szerkesztők: Hajtman Béla, Hrbáček Magda,

Pelle István, Szanyi Mária

e-mail: pedforum@szmps.sk

Szerkesztőség: Révkomárom

Cím: SZMPSZ, Villanytelep u. 2., P. O. BOX 49., 945 01 Komárno 1

Tel.: 035/77 14 755, fax: 035/77 14 756

e-mail: szmps@szmps.sk, honlap: www.szmps.sk

Engedélyezési szám: RP 17/2004

Tördelés: Czékus Péter, Nyomja: K-Print, Komárom

A lap támogatói:

Pázmány Péter Alapítvány

Az MK Oktatási Minisztériuma

Az SZK Oktatási Minisztériuma

Az SZK Kulturális Minisztériuma

Tartalmi megújulás előtt ...

Amikor e lapszám pedagógusaink kezébe kerül, már csak néhány nap marad hátra a tanév végéig. Mérleget vonunk, számot vetünk, értékelünk szóban és írásban, leltárt készítenk, adminisztrálunk. Igen, ez is a munkánk része, ha tetszik, ha nem. Osztálykönyveket zárunk le, osztályzóíveket adunk le. Ez az, ami mérhető, ellenőrizhető, számba vehető, számon kérhető. Vajon azt fel tudják, fel tudjuk-e mérni, hogy az eltelt tanévben mennyit gyarapodtak, fejlődtek tudásban növendékeink?

Az oktatásügyi reform bevezetése, a tartalmi megújulás előtt kell a pedagógusnak is a pihenés, a szűkebb környezetére való odafigyelés, a kikapcsolódás. Nemcsak a diáknak, nekünk, pedagógusoknak is jól jön a negyvenöt percre szabdaltságot az iskolai életből való kizökkenés.

De a pihenésünket ne csak a semmittevés, a lebzselés, az önfeledt üdülés töltsse ki. Ugyanúgy ki lehet kapcsolódni, fel lehet tölteni a nyári szünidőre betervezett könyv olvasása közben, megpihenhetünk a nyári egyetemek ideje alatt is. Nyaranta lehetőség nyílik arra, hogy diákként ülünk be az iskolapadba, a számítógép elé, a csoportfoglalkozások családias hangulatú körébe. Ezért ne csak az utazási irodák kínálta lehetőségeket, a nyári egyetemek képzéseinek kínálatát is böngésszük át!

Csak irigyelni tudom svédországi kollégáimat, akik minden hét év után kötelezően egyéves fizetett tanulmányi szabadságra vonulnak el. Ezalatt az egy év alatt több idő jut a testi és szellemi felüdülésre. Nekünk nem egész két hónapunk van erre. Jól sáfárkodjunk szabadidőnkkel!

A szerkesztőbizottság nevében ha nem is hosszúnak, de legalább elégségesnek tűnő testi és tartalmas szellemi felpezsdülést kívánok minden kedves olvasónak, pedagógustársaimnak

Hajtman Béla

Verseny és együttműködés

A Magyar Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete 2007. június 6-ára a dunaszerdahelyi polgármesteri hivatal tanácstermébe hívta meg fejlesztéspolitikai információs napra a politikai, oktatásügyi, vállalkozói és kulturális szféra vezető személyiségeit. A rendezvényre a vezető beosztású személyek mellett a Magyar Koalíció Pártja országos elnöksége részéről Berényi József, Sárközy Klára, Duray Miklós és Bárdos Gyula, valamint a Pedagógusszövetségelnöke, Pék László is elfogadta a meghívást. Dunaszerdahely polgármesterének, Pázmány Péternek a vendégeket üdvözlő beszéde után Gémesi Ferenc szakállamtitkár nyitotta meg a találkozót. Hangsúlyozta, a kisebbségek bevonása nélkül nem lehet fejlesztés- és támogatáspolitikáról beszélni, ezért fontos az olyan találkozó, ahol a pályázattal kapcsolatos információkhoz lehet jutni. Kiemelte, az elkövetkezendő időszak EU-s forrásainak kimerítése terén nagy lehetőség áll a szlovákiai magyar szervezetek előtt.

Erről bővebben és részletesebben Törzsök Erika, a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Ügyek Főosztályának főigazgatója beszélt. Szerinte csak közös gondolkodással, szív és ész összehangolásával, a térségi szemlélet erősítésével lehet sikert elérni a pályázatok kidolgozásánál. A magyar-szlovák határszakasz fejlesztésére 176 millió € fog rendelkezésre állni. Felhívta a figyelmet a www.ceucom.net honlapra, melyen a pályázatok benyújtásával kapcsolatosan rendszeres aktualizálással különböző programok és a kapcsolatteremtésszolgáltató információk lesznek hozzáférhetőek és letölthetőek. Szerinte a lehetőségek mindenki előtt adva vannak. A verseny és együttműködés szellemében kell elvégezni a feladatokat.

Rajnai Gábor, a MeH Nemzetpolitikai Ügyek Főosztály Fejlesztéspolitikai és Stratégiai Osztályának vezetője többek között arról szólt, hogy a határon túli magyarok számára 10-15 milliárd Ft támogatás áll rendelkezésre. A regionalitás, a valós helyi szándékok elvének kell érvényesülnie a támogatás terén. A meglévő forrásokat a valós programokkal, a térség igényeit a tudásbázissal kell szinkronba hozni. A Szülőföld Alapban továbbra is nagy lehetőségek rejlenek. A Corvinus Zrt. az Új Kézfogás Közalapítvány jogutódjaként a vállalkozói szféra fejlesztését hivatott betölteni. Nagy hangsúlyt fektetett a „Varratmentes Európa” elnevezésű program bemutatására, mely a megújult magyar nemzetpolitika elsőrendű célkitűzései közé tartozik.

Hámory Jenő, a MeH Nemzetpolitikai Ügyek Főosztálya szakmai főtanácsadója az eddig jól ismert INTERREG

programcsomag folytatásáról, az európai területi együttműködés operatív programjairól beszélt. A 2007-2012-es időszak térségünk fejlesztésére szánt uniós támogatást „mini - Marshall segély”-nek nevezte el.

Gyurovszky László a Szlovák Nemzeti Fejlesztési Tervről és az operatív programokról, illetve a régiók fejlesztési elképzeléseiről adott elő. Az Oktatásügyi Operatív Programra 600 millió Sk-t különített el a szlovák kormány. Szerinte az EU-s támogatásból Szlovákia összes alap- és középiskolája felújítható lesz. A kutatásra és fejlesztésre rengeteg pénzt különítettek el, de ezeknek felhasználása problematikus lesz a program kihasználatlansága miatt. A szlovák kormány az operatív programok közé beillesztette az egészségügyet is, mely szerinte nem lesz hatékony, mivel a rendelkezésre álló pénzkeret nem fogja megoldani az ország egészségügyi politikai helyzetét. Egyébként sem rendelkeznek az ágazat alkalmazottjai kellő gyakorlattal és szakmaisággal a pályázatírás terén. Érdekességnak számít a mentőalakulatoknak, a tűzoltóságnak szánt keretösszeg, mely más ágazatoktól vonja el a támogatás egy részét. Továbbá kritikusan szólt arról is, hogy Szlovákiában még mindig nem kerültek kiírásra a pályázatok. Ez már hat hónapos késést jelent. Ez elsősorban annak tudható be, hogy a kormányváltáskor tapasztalatlan kezekbe került az egyes ágazatok irányítása. Gyurovszky szerint a siker záloga a kitűnően, szakmailag kifogástalanul megírt pályázat. Tévhitnek tartja azt, hogy kizárólag ismeretség által támogatáshoz lehet jutni. Ocskay Gyula az Ister-Granum Eurorégió

magyar civil/nonprofit szervezeteit jellemezte és az eddigi elnyert sikeres pályázatokról tartott tartalmas és élvezetes beszámolót. Megjegyezte, nem a határon túli magyaroknak, hanem inkább a magyarországiaknak van nagyobb gondjuk az identitástudatuk meghatározásával.

Vajda Tibor Nyitra megye eddigi pályázatairól számolt be a számok tükrében. Elmondása szerint a pályázati pénzek elnyerése terén Nyitra megye a legsikeresebb megyék közé tartozik.

Sajnos a vita idejére megfogytak a résztvevők száma. A helyenként sárdobálásnak tűnő szóváltásban a parlamenti képviselők közül egyedül Sárközy Klára állta a sarat. Egyrészt azért is, mert képviselőtársai már nem voltak jelen, másrészt azért is, mert hozzászólásával szeretne volna a helyes mederbe terelni a vitát. László Béla, a Nyitrai Konstantin Egyetem Közép-Európai Tanulmányok Kara dékánja az egyetem új akkreditált programjairól és az egyetem létjogosultságáról szólt. Szó esett az asszimilációról, diákfogyásról, a szlovák lakosok dél-szlovákiai területekre való beözönléséről, a külföldi munkavállalás előnyeiről is. Szövetségünk elnöke, Pék László a közoktatás indokolatlan háttérbe szorításáról szólt. Szerinte a politika és a közélet sokat foglalkozik az egyetemi oktatással és annak helyzetével, miközben a közoktatást érintő vitás kérdésekről alig akad szó. Azt is nehezményezte, hogy a szlovákiai magyar iskoláknak nincsenek kiépített, állami támogatással működő szakmai háttérintézményei, pedig sok kérdéssel, például az oktatás tartalmi átépítésével, a pedagógusok továbbképzésével céltudatosabban és intézményesített formában kellene foglalkozni. Szólt a Pázmány Péter Alapítvány kuratóriumának iskolákat hátrányos helyzetbe hozó döntéséről is. A találkozón résztvevő Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségének kuratóriumi tagjai Pék László felvetésére nem reagáltak. Az információs nap Dunaszerdahely alpolgármestere, Hulkó Gábor zárszavával ért véget.

A Komáromi Regionális Pedagógiai Központ tavaszi szakmai továbbképzései

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége Komáromi Regionális Pedagógiai Központja május folyamán sikeres szakmai napokat szervezett. A szakmai találkozások az óvoda, iskola nevelő-oktató munkájának minőségi javulását, a pedagógusok módszertani kultúrájának gazdagítását, valamint az emberi kapcsolatok és a saját élményen alapuló tapasztalatszerzés bővítését szolgálták. A képzések helyben az iskolákban valósultak meg. A szakmai programok főszervezője Jókai Tibor a Komáromi Regionális Pedagógiai Központ vezetője, társszervezők az SZMPSZ Területi Választmányai és a rendezvényeknek helyszínt adó oktatási intézmények voltak.

A lévai Juhász Gyula MTNY Alapiskola adott otthont annak az egész napos szakmai tréningnek, amelyet Stredl Terézia a Selye János Egyetem tanára tartott a tanulási nehézséggel küzdő gyerekek fejlesztésével kapcsolatban. A képzés első részében a tréningvezető felvázolta a tanulási nehézségeket, a diagnózis felállításához szükséges vizsgálati eljárásokat és az okokra vonatkozó magyarázatokat, elméleteket. Részletesen foglalkoztak a specifikus tanulási nehézségekkel, majd a kezelési módszerekkel.

A képzés során elhangzott, hogy a specifikus tanulási nehézségek meghatározásának teljes megértéséhez több kérdés tisztázására van szükség

- mely tanulási területek érintettek
- mit értünk jelentős mértékű elmaradás alatt
- milyen egyéb okokat kell kizárnunk.

A „specifikus tanulási nehézség” fogalmat csak olyan gyermekek estében szabad használni, akik valóban komoly tanulási nehézségekkel küzdenek, és ezáltal lényegesen az átlagosnak mondható tartomány alatt teljesítenek.

A nap végén egy rendhagyó szülői értekezletre is sor került, ahol az érintett szülőket a szakember olyan tanácsokkal látta el, amelyek betartásával segítséget nyújthatnak gyermekeiknek.

Szintén a lévai alapiskolában került megrendezésre A tanulásmódszertan tanítása című tréning, amelyet Héczné Tóth Mária győri szakelőadó tartott. Ez a program jó alkalmat kínál a problémamegoldás folyamatában arra, hogy a pedagógus didaktikai szemléletmódját és módszertani

gyakorlatát áttekintse, új elemekkel gazdagítsa, felfrissítse. A problémák:

- a gyerekek tanuláshoz való rossz viszonyában,
- szokásrendjük hiányosságában,
- tanulási képességük és az ehhez szükséges részkapességeik fejletlenségében,
- a tanulási módszerekben és technikákban való járatlanságukban gyökereznek.

Kitüntetett pedagógiai feladattá kell, hogy váljon a tanulás egyik leglényegesebb előfeltétele, a tanulási motiváció kialakítása, fenntartása és fejlesztése. Rendkívül fontos a tanulás, a tanítás és a motiváció kérdéskörének együttes vizsgálata. Csak ez az út vezethet az iskolai eredmények javulásához.

A muzslai Endrődy János MTNY Alapiskolában Gyermekközpontú vizuális nevelés címmel L.Ritók Nóra művésztanár vezetésével került megrendezésre az a továbbképzés, amelynek célja a vizuális befogadás, megismerés, a vizuális kommunikáció elsajátítása, művészi alapismeretek és esztétikai szemlélet átadása a tanulóknak. Elsődleges cél a tanulók megismertetése a környező világ vizuális jeleivel és közléseivel, azok felismerése és hasznosítása a vizuális kommunikációban, valamint a vizuális művészeti ágakban. Miközben a tanuló elsajátítja a vizuális megismerés és megjelenítés legkülönbözőbb módjait, a vizuális nyelv nemzetköziségét és művészeti korokon átvívelő egyetemességét, meghatározó esztétikai és művészettörténeti ismeretekre tehet szert, melyek segítségével saját esztétikai ízlés, a szép iránti fogékonyság kialakításához lát hozzá.

Fontos, hogy a tanulóknak kialakuljon az arra való igény, hogy részese legyen az esztétikai, művészeti élménynek, valamint hogy szelektáljon a felkínált vizuális világok között. Ezek alapján a tanuló képessé válik arra, hogy ítéletet mondjon és megfelelően hasznosítsa a vizualitás és a művészet területén szerzett tapasztalatait a mindennapi életben.

A képzés során a résztvevők kipróbálták a térábrázolás, formaábrázolás, jelhasználat gyakorlati alkalmazását is.

A komáromi Jókai Mór MTNY Alapiskola adott otthont annak az egész napos tréningnek, amelyen a résztvevő pedagógusok a kooperatív tanulás módszereivel ismerkedtek.

Az egyén a kooperatív tanulás módszerével megtanulja az iskolában, hogyan figyeljen oda másokra, hogyan törődjön azzal, hogy társa tudja-e a feladatát, megtanulja, hogy egy szöveget, feladatot, elméletet hányféleképpen lehet értelmezni, hányféle módja van a megjegyzésnek rögzítésnek, megtanulja, hogy különbözőek vagyunk. Megtanul várni, amíg a másik elkészül. Olyan szociális készségekre tesz szert, amelyek később hasznára válnak. Az előadó dióhéjban felvázolta az egyes társas készségeket (megköszönni tudás és a köszönet elfogadása, segítségadás és segítségkérés, a meghallgatni tudás, biztatás és a biztatás elfogadása), valamint az azok kialakítását segítő módszereket, melyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak.

A mai pedagógia fő kérdése „milyen készségeket, képességeket tanítsunk”, hogy a jövő felnőtte alkalmazkodni tudjon az új kihívásokhoz.

A szakmai továbbképzések a nyári folyamán folytatódnak az SZMPSZ nyári egyetemén Komáromban és Rimaszombatban.

A tavaszi regionális szakmai napok az Apáczai Közalapítvány, az érintett területi választmányok és a továbbképzéseknek helyszínt adó iskolák anyagi támogatásával valósultak meg.

Bemutató az Új Kép

Tisztelt Szerkesztőség!

Az Új Kép egy vajdasági pedagógiai folyóirat, és az egyedüli a térségünkben, amely magyar nyelven jelenik meg. A folyóirat eljut minden magyar nyelven (is) oktató iskoláskor előtti intézménybe, általános és középiskolába, tanárképző karokra, közkönyvtárakba. Honlapunk jelenleg átrendezés alatt van, de ízelítőt megnézhetik az egyik számunkat: www.ujkep.net honlapon.

Már régóta tervezzük felvenni a kapcsolatot más határon túli régiók pedagógiai lapjaival főleg tapasztalatsere ill. cikkek, tanulmányok átvétele és megjelentetése céljából, viszont az idén erre még egy alkalom kínálkozik: megjelenésünk 10. évfordulóját ünnepeljük és az évfordulóra, amelyre őszre kerülne sor, meghívánk a hozzánk hasonló jellegű folyóiratok képviselőit is.

Várom visszajelzésüket!

Üdvözlettel:

Szálás Tímea szerkesztő

Irodalom és képzőművészet gyerekszemmel

A Búcsi Katona Mihály Alapiskola galériájában 2007. június 1-jén Jókai Tibor az SZMPSZ irodavezetője nyitotta meg azt a kiállítást, amelyet az „Irodalom és képzőművészet gyerekszemmel” című rajzpályázat alkotásaiból állítottak össze. A tárlatot utoljára áprilisban Rozsnyón az SZMPSZ Országos Pedagógus Találkozóján láthatta a közönség.

Ez a képzőművészeti pályázat az irodalmat kapcsolta össze a képi megjelenítéssel. A magyar költők és írók alkotásai elevenednek meg a képeken. A diákok a művek befogadása során képzelőerejük szárnyalásával jutottak el mélyebb megismerések felé, lélekben gazdagodva e folyamat során. E kiállítás bizonyítja, hogy iskoláinkban mind jelentősebb szerepet játszik a művészet eszközeivel megvalósuló nevelés. A nevelési tantárgyakra fordított kevés tanóra ellenére oktatási intézményeink pedagógusai jól érzékelik, hogy mai, civilizációs gondokkal teli világunkban mennyire nagy szerepe van annak, hogy mind a tanítási órák, mind a szabadidős tevékenységek keretében diákjaink a tananyag elsajátítása mellett megtalálják az alkalmat a szépség befogadására, az önkifejezésre, a teremtő cselekvésre is. A képzőművészeti és az esztétikai órák során a diákoknak nemcsak alkalmuk van megismerkedni a jelentős művészek alkotásaival, az esztétikai és az érzelmi élmény szintjén magukba szívni és átérezni a művek által kiváltott hatásokat, de tehetségük mértékében gyakorolhatják is a művészetek irányába mutató tevékenységet.

Az elmúlt év őszén a Pedagógus Szövetség a pozsonyi Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumával közösen hirdette meg a pályázatot és szervezte az első kiállítást Pozsonyban. A szervezők bíznak abban, hogy a tárlat anyaga sok dél-szlovákiai település iskolájába jut el.

/orbanm/

Egy rendhagyó zárókoncert

A komáromi Művészeti Alapiskola (komáromiasan: Zeneiskola) már évtizedek óta legrangosabb rendezvénye a végzős növendékek nyilvánosság előtti bemutatkozása, az ún. abszolvens koncert. Ez nemcsak az iskola, de a családok ünnepe is, aminek következtében ezeken a hangversenyeken mindig teltház van. 2007 május 14-én sem történt ez másként, annak ellenére sem, hogy mindössze egy végzős növendék lépett fel, a „Tibike”.

Majd 10 évvel ezelőtt Bertókék – ragyogó szemű, rendkívül kedves, a még betűt sem ismerő kisfiukkal – Tibikével jelentek meg Dobi Géza hegedűművésznél, a helyi művészeti alapiskola tanáránál: vállalja el gyermekük tanítását. Rövid időn belül, a Tanár úr – Géza bácsi – keze alatt Tibike „csodákat” kezdett művelni. Ahol, s ahogy pódiumra állt, ahogy kezében megszólalt a hegedű, arra laikusnak és szakembernek egyaránt oda kellett figyelnie. Hamarosan kialakult Tibike „szurkolótábora” is. Nem csoda hát, hogy amikor híre ment, hogy Tibike több mint egyórás önálló hangversenyt fog adni, a tábor alig tudta kívánni a koncert napját, a nem mindennapinak ígérkező eseményt, élményt. A hangverseny közönségét Fekete Vince, a MAI igazgatója köszöntötte, kihangsúlyozva: az iskola történetében ez a hangverseny rendkívüli eseménynek számít, mert nem találtak olyan feljegyzést, amely arról számolna be, hogy művészeti alapiskolásként bárki is önálló hangversenyt adott volna. Ezután színre vonult az évek óta ugyanabban az összeállításban felálló „sikercsapat”: a Tanár úr (mint lapozó), a „lelki támasz”, Kalmár Szusanna, a kiváló zongorakísérő, a MAI pedagógusa, s a főszereplő: Tibike.

Aki csak egy kicsit is ismeri a hegedűirodalmat, az tudja: az előadott műveket szerzőik nem zeneiskolásoknak szánták. Sőt, felmerül a kérdés: hány konzervatóriumot végzett növendék lenne képes ekkora anyag megtanulására, hányan tudnák úgy előadni, ahogy azt Tibikétől hallottuk? A magamfajta – e téren ismeretekkel nem rendelkező – a kérdést megválaszolni ugyan nem tudhatja, de állítom: Tibike született tehetség! Apropó, Tibike! Alkatát tekintve, talán még nevezhetnénk őt így, de a hangversenyen nyújtott – fizikai és szellemi – bravúrja után, egyértelműen Tiborrá lépett elő. Amit ezen az estén „művelt” – az utolsó számot is éppen olyan frissen, magabiztosan játszotta, mint bármely előzőt – egy felnőtt hivatásos zenésznek is becsületére vált volna. Tiborunk tehetségének ékes bizonyítéka az is, hogy játékában nyoma sem volt a talmi csillogásra törekvésnek; arcáról – a művek teljes ismeretéből, technikailag „főlényes” uralásából adódóan – az azok iránti szeretet és alázat volt leolvasható. Ettől lett játéka zeneileg és emberileg egyaránt kristálytisza. A hallgatót mindez vastapsra készítette, s mi több: az esten kapott csodálatos élményt a publikum a hangverseny végén állva tapsolással köszönte meg.

Mielőtt a tudósítást befejezném, még néhány gondolat. Annak okán, hogy Tiborunk Dobi Géza tanár úrra talált rá, úgy gondolom: a sors kegyeltjének tekintheti magát. Dobi Géza végzettségét tekintve hegedűművész, ő azonban a pódiummal szemben a pedagógiai munkát részesítette előnyben, számára sokkal fontosabbá lett a tudás átadása, a gyerek, a tanítás. Az, hogy Tibor a Tanár úr pályafutásának ezt a szakaszát „fogta ki”, ritka szerencsés találkozásnak mondható. Dobi Géza hosszú pályafutása során olyan pedagógiai tapasztalatokra, emberismeretre tett szert, amellyel jelenleg városunkban (de közelében is) kevés pedagógus rendelkezik. Nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Tibikéből 14 évesen Tibor lett.

Mindkettőjüknek gratulálunk, további sikeres munkát kívánunk!

Csak remélni tudjuk, hogy Bertók Tibor, a Kodály- és Paganini- „hegedűversenyek” győztese, gondos családjától és a Tanár úrtól továbbra is ösztönözve, Komárom városától minden segítséget megkapva él majd a (már most) felkínált lehetőségekkel és Budapesten vagy Bécsben folytatja későbbi tanulmányait.

Befejezésül (többek kívánságára) legyen ez az írás egyben ajánlás is a Komáromi Zenei Nyár szervezői (de mások) felé is: kapjon Tiborunk újabb fellépési lehetőségeket, hadd örvendeztesse meg a komolyzene híveit újabb önálló hangversenyekkel. Igazán megérdemelné!

Stirber Lajos

Kései mementó egy molnárgazda emlékére avagy A Kincskeresők utóélete

A múlt nem múlik el nyomtalanul, hagyatéka van, el nem lopható, de megőrizhető, átmenthető. Vigyázzunk rá, amíg nem késő! Egy ember földi élete születéstől a halálig tart. Így van ezzel a pedagógus is. Dolgozik, tanítja, oktatja, neveli a rábízott diákokat a kötelezően előírt tananyagra. De ez nem elég, ennél sokkal többet kell adnia a tanítványainak, az életre kell őket nevelnie, hogy a későbbi tanulmányaik során is megállják a helyüket. Emberi értékeket kell közvetítenie, s ki kell előttük nyitni a végtelent. A helyes utat kell megmutatni, mert rohanó világunkban az útkeresésre, ha menniük kell, már nincs idejük. Arra is meg kell őket tanítanunk, vannak fontos megállóhelyek, ahol feltöltődhetnek, hogy továbbhaladhassanak.

Erre recept nincs, a pedagógusnak magának kell megtalálnia a módszert. Állandóan készenlétben kell lennie, hogy el ne szalassza a kínálkozó alkalmat, a soha vissza nem térő pillanatot.

Magyar nyelvet és irodalmat tanítok, csodálatos tantárgy, mert kimeríthetetlen. Mindig tartogat titkokat, meglepetéseket, naponta találkozom vele, hisz vele együtt élek, lélegzem, azzal kelek, fekszem, magyarul álmodom, s mégis úgy érzem, egy élet is kevés ahhoz, hogy az ember teljesen a birtokába vehesse. Szókincse, szépsége, gazdagsága számomra páratlan, semmihez sem hasonlítható. S valahogy ezt próbálom naponta a tanítványaimba beléoltani, hogy ők is érezzék, milyen kincs, csoda birtokában vannak – talán a szírványhoz hasonlítható, mely körülöleli a horizontot, de olyan, mint a szemérmes hajadon: pár pillanatra megmutatja magát, aztán elrejtőzködik, bújócskázik, kelletti magát, s mire rácsodálkozunk, gyönyörködünk benne, újra eltűnik...

Diákjaimat pedagógiai pályám során sok irodalmi és nyelvi vetélkedőre készítettem fel, hogy ők is rátaláljanak erre a szellemi kincsre, s általa gazdagabbak legyenek.

S mit ad a véletlen, Szanyi Mária néprajzkutató kitalált egy önmagáért beszélő új versenyt, melynek a Kincskeresők címet adta. S hol keressük a kincset? Mindenhol, a környezetünkben, a múltban, a történelemben, az idős emberekkel való beszélgetésekben, a padláson, a régi fényképalbumokban, népdalokban, népviseletekben, népszokásokban – addig, amíg nem késő, mert az idő nem vár...

S hogy ez valóban így igaz, azt az alábbi történet igazolja: tanítványaimmal ősszel a fent említett – Kincskeresők – versenyre készültünk, a tallói Maticza-malom múltját kutattuk, elbeszélgettünk jelenlegi gondnokával, fényképeztünk, csodáltuk a tájat, a kanyargó Kis-Dunát körülölelő fűzfákat, a vízen úszó hatyúkat. Nem bírtunk betelni a táj szépségével. Mivel őszre járt az idő, korán esteledett, hazafelé indultunk. Útközben elhatároztuk, hogy felkeressük a faluban élő Maticza János bácsit, biztosan sok érdekes, eddig még nem hallott dolgot, történetet mesél nekünk a malomról. Kedvesen fogadott, derűs volt és vidám. S mikor megtudta, hogy mi járban vagyunk, nagyon örült nekünk. S csak mesélt, mesélt... közben huncutkásan mosolygott a bajusza alatt, emlékezett. Mikor elbúcsúztunk tőle, nem gondoltuk volna, hogy ez volt az első, s egyben utolsó találkozásunk.

Tavasszal szép csöndesen elaludt, itt hagyta hőn szeretett malmát, de a lelke itt maradt a malomban és a mi emlékünkből. Nyugodjék békében, emléket megőrzi a malom is, s a csöndesen folydogáló, titkokat rejtő Kis-Duna.

Halála nemcsak engem érintett meg, de tanítványaimat is. Ennek hatására született a tallói alapiskola 7. osztályos tanulójának Kovács Karmennek az írása, mely az előző számunkban olvasható Maticza János, az utolsó molnárgazda emlékére címmel.

Pék Éva

Mandarinok sötétlila köpenyben

Irodalmi feladvány középaladók: melyik műben találkozunk a címbe foglalt idillel? Ha türelmesen végigolvassa jegyzetemet, megtudhatja, ha kíváncsi természetű, kezdje hátulról az olvasást.

Miniszterelnökünk és szolgálékú udvarnokainak a keskenyszeműek országában tett látogatása apropóján a Heinrich Gusztáv-féle Egyetemes irodalomtörténetet ütöttem fel. Még mielőtt ellepne bennünket a „kiskínaiak” siserehada, kellőképpen fel kell magam véteznem fogadásukra. A két ország méreteit tekintve hangyányi kisebbségben nem vallhatok előttük szegyet. El kezdtem tanulmányozni a Szongok korszakát, Tu Fu, Csuang Ce, Li Thai Po költőfejedelem leszármazottjainak szellemi termékeit. Beleolvastam a Fösvény kínai változatába, még Voltaire-t is megihlette a Csaó család kis árvája, melyből a L'Orphelin de la Chine című drámája született. Aztán a már említett Tu Fu, Csang Ci, Pao Csaó és Ju Hszin szerelmes verseinek olvasásával folytattam a szellemi utazást. Nem voltam rest, azt is megnéztem, vajon hazai irodalmi lapjainkban ráakadok-e egy-egy kínai tollforgatóra. S nem csalódtam: két versike is szerepel a lapban A Ging-Tin-San-on és az Ősz a Ba-folyó partján címmel. Arról is tudósít az irodalomtörténet, hogy Tu Fu három leíró költeménye olyan magas elismerést aratott, hogy a császár alkirályá nevezte ki, de nem vállalta el ezt a funkciót az ünnepezt költő. Ehelyett a kalandos életet választotta, mígnem egy áradás alkalmával egy szigetre vetődött, ahol tíz napig tengett-lengett étlen-szomjan, s mikor megmenekült, majdhogynem halálra ette magát. Erre nekünk is vigyáznunk kell, ha tudjuk ügyesen forgatni

ujjaink között a pálcikákat a hazai kínai éttermeinkben. A kortársak közül Darvasi László sárkánygyilkos fejedelmét is meglátogattam, végül szellemi kalandom az egyik novella olvasásával fejeződött be.

Így hát én is közvetve Fi Co fejedelmünknek és Jah Na Tek gazdasági tanácsnokának hazatértevel ugyancsak közvetve keleti üzlettársainkat idéztem meg egy-egy irodalmi mű kapcsán. Persze nem kell erőltetni magunkat: elég, ha benyitunk egy kínai hangárszerű üzlethelyiségbe, rögtön megcsap a cipőtalpak jellegzetes gumiszaga. Ki ne emlékezne a kínai tollakra, technikai műtűrökre, melyek egy-két napig, jobb esetben egy-két hétig is működnek. Emlékeztek, pedagógustársaim: volt idő, mikor csak kínai tollakkal lehetett kitölteni a bizonyítványokat! S a kínai szagos gumik, faragók, tolltartók, iskolatáskák! Csupa csecsebecse. S ne tagadjuk, ha körülnézünk otthonunkban, biztosan ráakadunk egy-egy „Made in China” feliratú termékre. S még mennyi lesz belőlük, ha újabb szerződések köttenek és üzletek nyitnának meg?

Szabó Lőrincsel kértem én is: „Dsuang Dszi meghalt. Már két ezredéve./Marad belőlünk annyi, mint belőle?” Ja, és a végére a feladvány megfejtése. Kosztolányi Dezső a szerző. A novellacím: Kínai kancsó. Olvassák el! Megéri. Bár nem egy vidám történet. Mint ahogy én sem repesem az örömtől, mikor megtudtam, hogy kormányunk az emberi jogokat tipró Kína kegyeiért esedezik. Dehát minden az üzlet! Én addig inkább Hszin Jen-Nien bordalába fojtom bánatom.

Hajtman Béla

Felnőttképzés magyar nyelven Nagyszombat és Nyitra megyében

Szlovákia lakosai közül sokan vállalnak munkát külföldön, mégis elmondhatjuk, Szlovákiában is lendületesen nő a foglalkoztatottság. Összehasonlítva a 2004-es és a 2006-os adatokat, azt tapasztaljuk, hogy Szlovákiában a gazdaság az utóbbi két évben több mint 200 000 új munkahelyet teremtett.

Egyes ágazatokban azonban egyre komolyabb munkaerőhiány kezd kialakulni, ez lassan maga után vonja a külföldön munkát vállalók visszatérését. Bizonyos területeken egyre több külföldi vendégmunkást alkalmaznak majd Szlovákiában. Érdemes megvizsgálni, mely régiókban a legmagasabb a foglalkoztatottsági arány Szlovákiában. Trencsénben pl. csak 2,5 %-os a munkanélküliségi mutató, a fővárosban gyakorlatilag még ennél is jobb a helyzet, de a nyugat-szlovákiai ipari központok is jó lehetőséget kínálnak a képzett munkaerőnek. A nyitrai gépipari vásáron a szlovák gépipari szövetség tisztségviselője bejelentette, az ágazatban szükség lesz szakképzett külföldi munkaerő toborzására.

A nyugat-szlovákiai régióban letelepedett külföldi nagyvállalatok, ipari üzemek és gyárak a szakmunkások képzését általában megoldják saját forrásból a saját ízlésük szerint – természetesen államnyelven kínálják a képzést, vagy átképzést (lásd pl. Nagyszombatban a Citroen-Pegaut autógyárat). Ugyanezt mondhatjuk el a felnőttképző tanfolyamokat kínáló megyei fenntartású középiskolák többségéről is. Ezek is szlovák nyelven kínálnak felnőttképző tanfolyamokat, ha kínálnak egyáltalán. A szakközépiskolák közül talán a magániskolák reagálnak leggyorsabban a munkaerőpiac kihívásaira, alkalmazva az Állami Szakképzési Intézet által kiadott szlovák nyelvű szakképzésre vonatkozó felnőttképzési tanterveket.

A nyugat-szlovákiai mezőgazdasági termelővállalatok számára is fontos lenne a nagy tudású, jól képzett, modern ismeretekkel rendelkező munkaerő. Mert nemcsak az fenyeget, hogy az ide betelepülő külföldi agrárvállalkozások kedvezőbb anyagi helyzetük révén rövidesen kivásárolják a hazaiak alól a földet, hanem az a veszély is fennáll, hogy ha a viszonylagosan nagy gazdaságoknak az uniós országokban általánosan elfogadott kisebb üzemméretre alakulnak át, akkor a magyar ajkúak szaktudása, vállalkozói felkészültsége nem lesz kellően magas, kellően modern szinten.

Elemelve a fent vázolt gazdasági és munkaerő-piaci helyzetet az itt élő szlovákiai magyarság boldogulása szempontjából a kérdés az, van-e jó szakképzési programunk, van-e jó felnőttképzési programunk.

Ebben a helyzetben dicséretre méltó az a kezdeményezés, amellyel a Szövetség a Közös Célokért és az Új Kézfogas Közalapítvány pályázatára, annak anyagi támogatásával a szakképzési programok közül éppen az anyanyelven - magyarul - megvalósított felnőttképzési tanfolyamok szervezését tűzte ki célul a nyugat-szlovákiai régióban.

Három atraktív szakon, három helyszínen – négy magyar tanítási nyelven oktató megyei fenntartású középiskola tanárait és vezetőit mozgósítva – indultak két féléves felnőttképző tanfolyamok. A cél: a bizonyítványt megszerzők szaktudásukkal váljanak versenyképesekké a Kárpát-medencében, az EU-ban, váljanak alkalmassá saját vállalkozások indítására itthon Szlovákiában, de legyenek alkalmasak munkavállalásra is a már működő itthoni vagy magyar tulajdonú cégekben és egyes vállalatokban.

Komáromban „Irodai ügyvitel” szakon kétnyelvű asszisztensképzés indult 2007 március 27-én. A képzésnek otthont adó intézmény a Petőfi utca 2. alatt Vetter János

igazgatójával működő Ipari Középiskola.

A képzés tantervét Kányai Tivadar és Kováč András mérnökök készítették el, és ők a szerzői a diákok felkészülését szolgáló jegyzetnek is, amelyet még a vizsgák előtt közreadnak.

A helyi koordinátor Hrivík Andrea, a képzésben résztvevő 12 fő közül 9 nő és 3 férfi, életkoruk 21 és 53 év között van.

Dunaszerdahelyen „Szállítmányozás – külkereskedelmi ügyintéző” szakon indult két féléves felnőttképzés. A képzésnek otthont adó intézmény a Dunaszerdahelyen működő EUROAKADÉMIA non-profit szervezet, a képzés tartalmi összeállításában a Szabó Gyula utcai Magyar Tannyelvű Egyesített Középiskola tanárai és annak vezetője Molnár Ilona vesz részt. Óraadó tanárként dolgoznak még Bordás Sándor és Vajda Angelika mérnökök.

Ezen a szakon a hallgatók között a három legfiatalabb lány 19 éves, a legfiatalabb férfi 21 éves, a legidősebb hallgató életkora 46 év.

A hallgatók számára az ECDL-vizsga megszerzése is szerepel a kínálatban Dunaszerdahelyen. A két féléves képzés záróvizsgával végződik, az első félévet követően 2007. június 4-től július 2-ig a hallgatók szakmai gyakorlaton vesznek részt, melynek megszervezésében az oktatók a helyi cégek segítségét veszik igénybe.

Somorján „Nehéz- és mezőgazdasági gépkezelő” szakon indult képzés 2007. március 29-én. A gyakorlati képzés, amelynek folyamán a növendékek számára lehetőség nyílik a traktorvezetői és a kombajnvezetői jogosítvány megszerzésére is, a Somorján működő Középfokú Mezőgazdasági Szakiskolában folyik, melynek igazgatója Paulík Éva mérnök. Azoknak, akik a mezőgazdaságban akarnak munkát vállalni, vagy agrárvállalkozást szeretnének létrehozni, jó lehetőséget nyújt a mezőgazdasági gépkezelő szakon folyó felnőttképzés. Végső soron az sem mellékes, hogy a Somorján meglévő géppark kihasználásával magyar nyelven, tehát anyanyelven és szlovákul folyik a felkészülés a jogosítványok megszerzésére.

A képzés tantervének összeállításában és a tananyag kidolgozásában a Dunaszerdahelyen működő Középfokú Építőipari Szakiskola szakemberei is részt vesznek Homoly Éva mérnök vezetésével, aki a magyarországi szakmai kapcsolattartásnak köszönhetően az itthon hiányzó magyar nyelvű felnőttképzésre vonatkozó szakirodalom közreadásában és a felnőttképzés tanterveinek előkészítésében vállalt feladatot. Az oktatásban Fenes Róbert és Gyökeres Imre mérnökök vállaltak szerepet. A gyakorlati képzésben pedig Holocsy Rudolf vezetése alatt a mezőgazdasági gépek kezelésére vonatkozó jogosítvány megszerzésére készülnek a növendékek.

Közismert tény, hogy a szlovákiai magyar szakoktatásban hiánycikk – a nappali tagozatokon is, a felnőttképzésben még inkább – a magyar nyelvű jó minőségű, az itthoni tantervi követelményrendszerhez igazodó tankönyv, jegyzet.

Ezért van nagy jelentősége annak, hogy a szlovákiai magyar tannyelvű középiskolák és szakmunkásképzők oktatói Komáromban, Dunaszerdahelyen és Somorján – hatékony együttműködésben a magyarországi szakoktatási intézményekkel – kidolgozzák a piac által igényelt szakok tanterveit, a tananyagot összeállítják magyarul is, a képzés anyagát elkészítik akkreditálásra, hogy az itthoni oktatásügyi szervek engedélyezzék a magyar nyelvű képzés végén a záróvizsgáról szóló bizonyítványok kiadását.

Kárpát-medence 2007 földrajzverseny

Bár már közeledik a tanév vége, de a diákok számára rendezett tanulmányi versenyek, megmérettetések még nem értek véget. A Kárpát-medence nemzetközi földrajzverseny szlovákiai regionális döntőjére június 8-án, Gútán a Corvin Máttyás Alapiskolában került sor.

A Kárpát-medence földrajzi verseny alapítója és elindítója a magyarországi Földrajztanárok Egylete és a budapesti Fővárosi Pedagógiai Intézet volt 1997-ben. A cél egy olyan versenysorozat létrehozása volt, amelybe a Kárpát-medence magyarlakta vidékeinek általános és középiskolás diákjai egyaránt bekapcsolódhatnak, majd a későbbiekben a nemzetközi döntők során az elméletben tanultakat a helyszínen valóságban is megismerhetnék.

A verseny az SZMPSZ szervezésében zajlik már több mint egy évtizede. A megmérettetés az évek során egyre több általános és középiskolás diák vett részt Szlovákia magyarlakta területeiről, Komáromtól Kassáig. A tanulók szempontjából a versenynek jelentős szerepe van a magyarságtudat megerősítésében, identitástudat elmélyítésében is.

A felvidéki tanulók számára a verseny és nem utolsósorban a nemzetközi döntőt követő táborozás lehetővé tette és remélhetőleg a jövőben is lehetővé teszi, hogy megismerkedhessenek a határokon kívül élő és az anyaországi társaikkal, bővebb képet kapjanak a Kárpát-medence földrajzáról, gazdasági viszonyairól, kulturális értékeiről. A versenysorozatnak köszönhetően sok diákbarátság és kollegiális kapcsolat alakult ki az évek során.

Munkában a zsűri

A verseny témakörei felölelik a Kárpát-medence természeti és társadalomföldrajzát, lehetőség szerint minden évben a nemzetközi döntőnek otthont adó ország valamely kiemelten fontos, a diákok számára érdekes adottságára összpontosítva. A versenyzők foglalkozhattak már a Kárpát-medence vizeivel, kiemelten a Dunával, hegységeivel, a vulkanizmus nyomaival, a belső medencékkel, éghajlatával, az egyes országok nemzeti parkjaival, az idegenforgalommal, a világörökség részét képező helyszínekkel stb. A 11 év alatt a nemzetközi döntőnek több alkalommal

adott otthont Magyarország, kétszer Szlovákia, de jártunk már Erdélyben, Vajdaságban és Kárpátalján is.

Az idei versenybe tíz alapiskola és

négy középiskola diákjai kapcsolódtak be. Sajnos az ország keleti részéről benevezett iskolák visszaléptek, ebben valószínűleg többek közt anyagi okok is szerepeltek (nagy távolság, utazás stb.). A témakör idén a „Kárpát-medence gyógy- és ásványvizei” volt. A versenyzők mind az írásbeli feladatok, mind a szóbeli forduló során komoly felkészültségről tettek tanúbizonyságot. Kitűnő előadásokat hallhattunk az egyes szlovákiai és magyarországi gyógyfürdőkről, ásvány- és gyógyvizekről. Az elkészített bemutatók, poszterek színvonala nagyon komoly kutatómunkára és odafigyelésre utalt. A regionális fordulón legjobban szereplő diákok (mindkét kategória első 4 helyezettjei) képviselik majd Felvidéket a kárpát-medencei döntőn, amely az idén Erdélyben lesz augusztus 1-6. között. A nyertesekre tehát további tanulás, felkészülés is vár. Reméljük, hogy az előző évekhez hasonlóan ezúttal is kitűnő eredményekről adhatunk hírt. Az eredményes versenyzők az értékes könyvajándék mellett felkészítő tanáraikkal együtt jutalomműdülésen is részt vehetnek július 9-13. közt Paton.

Természetesen köszönet illeti a felkészítő tanárokat is, hiszen az eredmények az ő munkájukat is dicsérik. Reméljük, hogy az elkövetkező tanévben még többen kapcsolódnak be ebbe a versenysorozatba.

Mgr. Szabó Andrea

A díjátadás pillanata

EREDMÉNYEK

I. kategória			
Név	Iskola	Felkészítő tanár	Helyezés
Kristóf Angelika	Arany János AI, Ekecs	Köles Roland	1.
Szépe Emese	Corvin Mátyás AI, Gúta	Hájas Melinda	2.
Ószi Erika	II. Rákóczi Ferenc AI, Gúta	Bagita Judit	3.-4.
Varga Anna	Feszty Árpád AI, Ógyalla	Vrábel Sándor	3.-4.
Puzsér Zsuzsanna	Corvin Mátyás AI, Gúta	Hájas Melinda	5.
Mészáros Orsolya	AI, Munka u., Komárom	Vanyo Emil	6.
Juhos Eleonóra	AI, Nádszeg	Szabó Ferenc	7.
Forró Viktória	II.Rákóczi Ferenc AI, Gúta	Bagita Judit	8.-9.
Szabó Krisztina	II.Rákóczi Ferenc AI, Gúta	Bagita Judit	8.-9.
Papáček Péter	Nagyboldogasszony E. Gimn., Gúta	Kacsinecz Szilvia	10.
Papp Dániel	Feszty Árpád AI, Ógyalla	Vrábel Sándor	11.
Író Máté	Madách Imre Gimn., Somorja	Bott Andrea	12.

II. kategória			
Név	Iskola	Felkészítő tanár	Helyezés
Nagy Viktória	SJG, Komárom	Fehér István	1.
Zuber Szilvia	SJG, Komárom	Fehér István	2.
Nagy Dóra	SJG, Komárom	Fehér István	3.
Horváth Annamária	Kodály Z. Gimnázium, Galánta	Kristofoli Szilvia	4.
Vrábel Tünde	SJG, Komárom	Fehér István	5.
Kocskovics Péter	SJG, Komárom	Fehér István	6.
Szítás Richárd	Madách I. Gimnázium, Somorja	Bott Andrea	7.
Hervay Patrik	Kereskedelmi Akadémia, Nagymegyer	Csémi Zoltán	8.
Vasi Bianka	Madách I. Gimnázium, Somorja	Bott Andrea	9.
Petrovits Gyula	Madách I. Gimnázium, Somorja	Bott Andrea	10.
Rácz Irma	Kereskedelmi Akadémia, Nagymegyer	Csémi Zoltán	11.
Nagy Csaba	Kereskedelmi Akadémia, Nagymegyer	Csémi Zoltán	12.

„Jókai és kora” verseny országos döntője

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége a komáromi Jókai Mór MTNY AI-val közösen 2007. május 21-én szervezte meg a Jókai és kora műveltségi vetélkedő országos döntőjét. A vetélkedőt az alapiskolák felső tagozatos, illetve a nyolcosztályos gimnáziumok alsó tagozatos diákjai számára hirdetik meg minden évben.

Idén a Szeretve mind a vérpadig című regényből, valamint Lengyel Dénes: Így élt Jókai című életrajzi művéből kellett felkészülniük a diákoknak.

Jókai Tibor az SZMPSZ központi irodájának vezetője elmondta, hogy a vetélkedőt már harmadik éve szervezik. Minden évben más-más regény képezi a vetélkedő témáját. A téma kiválasztásánál eddig az volt az egyik fő szempont, hogy lehetőleg minél több komáromi, valamint felvidéki vonatkozása legyen; így szerepelt már az elolvasandó művek között A kőszívű ember fiai, Az arany ember, A tengerszemű hölgy, illetve a Szeretve mind a vérpadig című regény.

Az iskolai fordulókat követően 7 hazai és 1 magyarországi csapat mérte össze tudását az országos döntőn. A versenyzőknek az elméleti ismereteiken túl a kreativitásukat is bizonyítaniuk kellett: keresztrejtvényt fejteniük, fényképeket, regénybeli tárgyakat stb. kellett felismerniük.

A versenyt a Galántai Kodály Zoltán Alapiskola „Hógolyók” csapata nyerte, a Pápai Erkel Ferenc Alapiskola „Dallamlovasai” a második, a Marcelházi AI „Kuruc csajai” a harmadik helyen végeztek. A verseny végén minden résztvevő tanuló és felkészítő pedagógus oklevelet és ajándékkönyvet vehetett át.

Az eredményhirdetés után a résztvevők meghallgatták Mácza Mihály Komárom és Jókai kapcsolatáról tartott előadását, majd az iskola előcsarnokában megkoszorúzták Jókai Mór domborművét.

/orbanm/

Kodály műveltségi vetélkedő Nagykaposon

„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal.”

(Kodály Zoltán)

Az SZMPSZ Tóketerebes-Nagy Mihályi Területi Választmánya, és a Musa Nostra nonprofit szervezet – Nagykaposi Művészeti Alapiskola – szervezésében 2007. május 23-án Nagykaposon, a helyi művészeti alapiskolában műveltségi vetélkedő zajlott Kodály Zoltán születésének 125. és halálának 40. évfordulója alkalmából. A régió művészeti alapiskolái versenyeztek. Magyarországról többek közt a sátoraljaujhelyi és a cigándi művészeti alapiskola is benevezett.

A vetélkedő két kategóriában zajlott: I. kategória – kiscsoport (10-11 évesek), II. kategória – nagycsoport (12-14 évesek). A kérdéseket Horkay Tamás, a helyi művészeti alapiskola igazgatója állította össze, a vetélkedőt is ő vezette. A zsűriben szakavatott emberek foglaltak helyet: Balogné Domonkos Malvin, a Nagykaposi Erdélyi János Vegyeskar, valamint Barkó Zsuzsa, a református kamarakórus karnagya.

Az I. kategória győztese a Nagykaposi Művészeti Alapiskola csapata lett, a II. kategóriában az első helyet a Királyhelmei Művészeti Alapiskola nyerte. A díjkiosztón fellépett az iskola tanulója Szűcs Orsolya, aki népdalcsokrot adott elő Szatmári Klára zenepedagógus kíséretében.

A rendezvény az Ung-vidéki Zenei Napok keretében zajlott, melyet Nagykapos város polgármestere, Mgr. Petrigán Péter is támogatott.

Böszörményi Edit

Ismét lezárult egy sikeres évfolyam – a Katedra irodalmi versenye

A Katedra folyóirat közkedvelt levelezőversenyei közé tartozik a magyar irodalmi vetélkedő is. Szeptembertől februárig szorgoskodtak a „hármás fogatok”, ahogy a feladatok összeállítója, Pénzes István nevezi a csapatokat. A tavalyihoz képest alig csökkent az érdeklődés: a 172 bejelentkezett csapat csupán hárommal kevesebb az előző évinél.

A kutatási láz továbbra is erős volt, a világháló és a különféle könyvtárak segítségét sokan felhasználták. Annak ellenére, hogy az alapként megjelölt irodalom a hetedik tankönyv volt, szinte minden csapat „utánanézett” a dolgoknak. Ezt bizonyítja a levelezőverseny végleges sorrendje, mely alapján meghívták a május 11-12-i országos döntőbe a legjobbakat, vagyis azokat, akik 316 pontot, ill. annál többet szereztek. 30 olyan csapat volt, melyek között csupán öt pontos különbség volt.

Mivel a verseny szabályai alapján egy pedagógus egy csapattal vehet részt a döntőn, így a nyilvános megmérettetésre 28 csapat jutott el 22 iskolából Nagykapostól Félig. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az idén a verseny során 516 gyermek foglalkozott rendszeresen a felvilágosodás irodalmával. A feladatok összeállítójának közel 800 megoldást kézbesített a Katedra folyóirat szerkesztősége. Köszönet Pénzes Istvánnak, aki mindezt vállalta és becsülettel végigvitte!

Az országos döntőt Hodossy Gyula, a Lilium Aurum Kft. igazgatója, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnöke nyitotta meg. Örömmel nyugtázta, hogy az irodalmi bűvárkodás ennyi tanulót ejtett foglyul. Kitartásuk, szorgalmuk eredménye a mostani döntőn való részvételük. A most szerzett ismeretek, tapasztalatok hosszú távon nagyon hasznosak lesznek.

is arról árulkodik, hogy magas színvonalon folyt a vetélkedő. (Az eredmények listája olvasható a Katedra folyóirat legújabb számában.)

Pénzes István az értékeléskor kiemelte a levelezőversenybe beérkezett munkák

Pénzes István, Hodossy Gyula és Miklós László

Pénzes István ismertette a döntő feltételeit. Hangsúlyozta, hogy a döntőben ugyanaz a korszak marad a téma, mint a levelezőrészen, csak más formában. Ezáltal még jobban elmélyíthetik az eddig tanultakat, s feleleveníthetik tudásukat a kreatív feladatok segítségével.

A tíz fordulóból álló játék tanulságos és egyben szórakoztató is volt.

A végleges sorrend ismertetésére május 12-én délelőtt került sor. Az első három helyezett közötti fél-fél pontos különbség

külakaját is. A versenyzők és a jelenlevő pedagógusok megcsodálhatták a gondosan összeállított, kimerítő válaszokat. Voltak, akik kisebb tanulmányokat küldtek be. A számítógép segítségével színes képeket, rajzokat is mellékeltek. Ezért mindenképpen dicséret jár.

A levelezőverseny élvonalában évfolyamok szerint a következőképpen oszlottak meg a tanulók:

Évfolyam	Versenyzők száma
5.	0
6.	3
7.	14
8.	22
9.	42

Az értékelésen megjelent Hodossy Gyula, a Lilium Aurum Könyv- és Lapkiadó igazgatója és Miklós László parlamenti képviselő, volt környezetvédelmi miniszter, akik az emléklapok mellé gazdag könyvcsomagot nyújtottak át minden résztvevőnek. A dobogósok és felkészítőik részére még Katedra-pólót is ajándékoztak.

Pénzes István megköszönte a magyar szakos tanárok áldozatkész munkáját, hogy példamutatással, lelkesedéssel, a nagy alkotók mellett az alig ismert költők munkáiból szemezgetve vezették végig tanítványaikat a felvilágosodás korának kalandos ösvényein. Végül a jelenlevők figyelmébe ajánlotta a következő tanév témáját, a reformkor irodalmának remekműveit.

Miklós László gratulál az egyik nyertes csapatnak

Mészáros Magdolna

Kodály emlékverseny Galántán

Május 23-án Galántán valósult meg az alapiskolások zenei műveltségi vetélkedője, amelyet a Kodály Zoltán emlékévégyében hirdettek meg a szervezők. A Csemadok Galántai Területi Választmány, a Katedra folyóirat szerkesztősége és a Magyar Zenebarátok Társasága együttműködésének köszönhetően színvonalas és élményekben gazdag versenynek lehettünk tanúi.

A Városi Művelődési Központ esztrádjában 18 csapat várta, hogy összemérhesse tudását. A versengést a galántai Kodály Zoltán MTNY Alapiskola gyermekkara nyitotta meg többek között A nagyszalontai köszöntővel.

„... lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat!” – Berzsenyi Dániel örök érvényű szavait idézve köszöntötte a megjelent versenyzőket Hodossy Gyula, a Lilium Aurum Könyv- és Lapkiadó igazgatója. Bevezetőjében hangsúlyozta a Mester, Kodály Zoltán Galántához való kötődését. Noha születése miatt kecskemétinek vallhatta volna magát, azonban a világra való rácsodálkozás gyönyörű évei éppen Galántán érték, s eszmélési színhelye egy életre a szívébe záródott. Ez a szeretet, ez a kötődés hozta őt vissza Galántára 1905-ben, mikor megkezdte első mátyusföldi gyűjtőútját. E tények miatt adott otthont Galánta az emlékversenynek. A verseny fővédnöke Ág Tibor, népzene kutató, népdalgyűjtő, karnagy.

Díjátadás

A verseny négy részből állt. Először zenehallgatás volt, 20 műből tízet kellett felismerni, majd a teszt kitöltése következett. A „Zenehallgatás másképp” című fordulóban ugyanazokat a Kodály-műveket hallhatták a tanulók, csak más hangszerelésben szólalt meg a muzsika. Ezen forduló kérdéseit Stirber Lajos és Kazán József válogatta össze. A felvidéki kórusmozgalom két oszlopos tagja nagy alapossággal és felelősségük teljes tudatában készítette elő a versenyt. A zenehallgatás anyaga Kodály munkásságának legfontosabb műveit tartalmazta. A gyerekek gyorsan és biztosan tájékozódtak a művek között. Hiszen Stirber Lajos még prózai ismertetőjével is igyekezett a figyelmüket helyes irányba terelni. Öröm volt látni, amint egy-egy jellegzetes motívum felhangzásakor a szemek felcsillantak, s rögtön írták is a választ a lapra. Az utolsó fordulóban népdaléneklés volt. Lehetett egyénileg vagy csoportosan énekelni. Kétszer három dalt adtak le a listán a zsűrinek. Az egyik csoportban Kodály által gyűjtött dalok szerepeltek, ezekből az énekes maga választott egyet. A másik dalcsoport Ág Tibor gyűjtéséből származott. Ebből a karnagy úr javasolt egyet bemutatásra.

A zsűri

Az izgalmas játék után következett a nagy meglepetés, a Győri Filharmonikusok hangversenye! A színpadon élőben felcsendülő Kodály Galántai táncok c. műve Medveczky Ádám, a világhírű karnagy vezényletével felejthetetlen élmény volt mindenkinek. Erkel Ferenc Nyitánya a Hunyadi László c. operából szintén kellemes percekert szerzett a hallgatóságának.

Ebéd után mindenki izgatottan várta az eredményhirdetést. A várakozás perceit Balogh Csaba galántai karnagy közös énekléssel tette emlékezetessé.

A galántai, a nagykeri, a felsőszeli és az újfári csapat arany koszorús minősítést kapott a zsűri dicséretével. További hat csapat arany sávos lett, hatan ezüst és két csapat bronz sávos értékelést kapott.

A csoportok és felkészítőik oklevelet kaptak, amelyet Mézes Rudolf adott át, aki emellett sok szép jutalomkönyvet és ajándékot is kiosztott. Nagy örömmel újságolta, hogy az első 10 csapat július közepén két napos kiránduláson vehet részt Kecskeméten, ahol nemcsak ünnepi hangversenyen hallhatja a Mester kiváló műveit, hanem bebarangolhatják azokat a helyeket, ahol Kodály megfordult. Sőt az első tíz csapat tagjainak belépőjegyet nyújtott át az Ifjúsági Világzenekar augusztus 5-i galántai fellépésére.

Mézes Rudolf megköszönte a versenyfeladatok összeállításának áldozatkész munkáját, a zsűrinek, Duka-Zólyomi Emesének, dr. Ittész Mihálynak, Józsa Mónikának, Ág Tibornak a segítségét, a felkészítőknél és a versenyzőknél a becsületes hozzáállást, mely nélkül a mostani verseny nem jöhetett volna létre.

A legnagyobb meglepetést pedig az a bejelentése okozta, mely szerint az első négy csapat bejutott a Kárpát-medencei Kodály-vetélkedőbe, melyet „Serkenj fel, kegyes nép!” címen hirdettek meg a budapesti Ifjú Zenebarátok Társasága.

Végül az ajándékesőt egy közös éneklés követte. A Gerencséri utca, A jó lovas katonának, A csitári hegyek alatt... kezdetű dalok oldották az egész napi izgalmakat.

Leszögezhető, hogy a Katedra folyóirat a népdalról szóló rovata jó impulzust adott a zenei nevelést szívükön viselőknél. Ág Tibor sorozata felhívta a figyelmet a népzene fontosságára, hogy a zenei nevelést a mai rohanó körülmények között sem hanyagolhatjuk el. Hiszen „teljes élet zene nélkül nincs.”

Mészáros Magdolna

Jubilált a csákányházi óvoda

1977. augusztus 26-a nagy betűkkel íródott be a csákányházi óvoda történelmébe. Ezen a napon adták át ünnepélyesen az új óvoda épületét. Az építésben kivették részüket a lakosok és a fiatalok is, akik szabadidejüket és erejüket áldozták fel azért, hogy gyermekeik, unokáik sok felejthetetlen boldog évet tölthessenek az óvoda falai között. Azóta sem változott az intézmény küldetése, mely továbbra is biztonságot nyújt az óvodásoknak a szép, otthonos környezetben.

Az első igazgatónő Barta Mária volt, aki az akkori helyi nemzeti bizottság elnökétől, Bodor Bélától vehette át az épületet. Hat év után Kovács Jolán váltotta fel őt igazgatói székében, aki 1991-ig irányította az intézményt. Még ebben az évben az iskolatanács Koronczai Esztert választotta igazgatónővé, aki azóta is teljes odaadással gondoskodik arról, hogy a 30 éves múltú visszatekintő épületet karban tartsa, és a kis növendékek

testi-lelki fejlődését biztosítsa. Az óvoda gyermekei gazdagon kiveszik részüket a falu kulturális életéből. Műsoraikkal a község különféle rendezvényein lépnek fel. Az évfordulót méltóképpen ünnepelték meg 2007. május 25-én a csákányházi óvoda udvarán. Az ünnepség házi-asszonya, Koronczai Eszter igazgatónő tartalmas beszédében ismertette az ott jelenlévő közönséggel az oktatási intézmény 30 éves történetét. Megtudhattuk, kik voltak a pedagógiai alkalmazottak, milyen csoportok működtek, kik voltak a támogatók, valamint beszámolót tartott minden olyan eseményről, amely fontos volt az óvoda életében.

Az ünnepségre meghívást kapott a község polgármestere Gáspár Aladár, RNDr. Tomolya Róbert, a Pedagógusszövetség elnökségi tagja, Tóth Attila, az iskolaügyi bizottság elnöke, PhDr. Soňa Hanesová a kerületi tanügyi hivatalból, a környékbeli oktatási intézmények óvónői és Csákányháza

képviselőtestülete. Gáspár Aladár ünnepi beszédében kiemelte az óvoda községben betöltött szerepét, kifejezte örömét, hogy minden nehézség ellenére sikerült a mai napig fenntartani az intézményt. Példaértékű az önkormányzat és az óvoda együttműködése. Közös erővel mindig meg tudják oldani a problémákat.

RNDr. Tomolya Róbert elismerte az igazgatónő lelkes munkáját, aki fáradhatatlanul gondoskodik a gyerekek képzéséről. Megígérte, hogy új számítógépekkel is támogatni fogja az óvodát.

Ezt követően az óvodások előadták műsorukat, majd az óvoda mellett működő polgári társulás táncosai cigánytáncot mutattak be. Minden ünnepséghez hozzátartozik a torta, így volt ez ezen az ünnepélyen is. Az autó alakú tortát az igazgatónő a vendégek és a gyermekek között osztotta szét.

Oravecz Ingrid

Aki a virágot szereti...

A szokásos befejezésen kívül még sokféleképpen folytathatnánk:

- ...az gyakran gyönyörködik a szépségében.
- ...az igyekszik általa széppé tenni környezetét.
- ...az saját kertjében is foglalkozik vele.
- ...az hivatásul választja.

Az utolsó változat érvényes Karván az Összevont Középszakos növendékeire is. A gazdag múltú visszatekintő szakközépszakos igazgató asszonya, Varga Judit mindent megtesz diákjai és az iskola fennmaradása érdekében. A hagyományos kertészeti szakot is tanítják, de a most érettségizők a virágkötők, a harmadikosok pedig a virágberendezők. Ezért is került immár 11. alkalommal megrendezésre az Országos Tavasz Kötészeti verseny. Nemcsak a tavasz, a nyár illatát is érezzük, ahogy közeledünk a csodálatos, szébbnél szebb virágok halmazához. Mindez most a diákokra vár. Most mindenki megmutathatja, mit tanult, hisz a karvaikon és a budapesti testvériskola diákjain kívül Szlovákia számos iskolájának tanulói mérik össze erejüket, azonkívül tanulnak egymástól, tapasztalatot cserélnek.

Az első feladat nagyon aktuális, 50 perc alatt a rendelkezésükre álló virágokból csokrot készítenek az érettségiző diákok számára. Második feladatként 90 perc alatt diáktársaik, az asztalosok által készített faládákba különböző növényeket kellett ültetni. Teszik mindezt szakszerűen, a tanultak, a kreatív fantáziájuk és a szakoktatók ösztönző tekintete segítségével.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre délután került sor és örömmel nyugtáztuk, hogy meghívott vendégeink sorra érkeztek és elismerő szavakat hallatva gyönyörködtek a szébbnél szebb kompozíciókban. A környékbeli valamint a szakiskolák küldöttségein kívül üdvözölhettük körünkben Pék Lászlót, az SZMPSZ országos elnökét, Forró László Nyitra megyei képviselőt, Mária Bedikovičová, aki a SZK Földművelésügyi Minisztériumát képviselte. A teljesség igénye nélkül soroltam fel a

A kiértékelés pillanata

vendégeket, de mindenkit szeretettel vártunk és köszöntöttünk.

A legizgalmasabb pillanatok mindenesetre azok voltak, amikor Jana Vargová, a szakmai zsűri elnöke értékelte a versenyt, kiemelte hogy a virágok gazdag választéka került felhasználásra és ismertette az eredményt.

Virágkötésben az 1. helyet Lubica Iškyová a Kassa-bárcai Mezőgazdasági Szaktanintézet tanulója szerezte meg, de a második feladat, a növény-összeültetés versenyében az első helyet Sulczi Alexandra szerezte meg, két karvai diáktársát megelőzve. Ennek köszönhetően, a hazaiak nagy örömére, a csapatversenyt is a három karvai diák nyerte. A szakoktatón és az igazgató asszonyon kívül Gere József gyakorlati igazgatóhelyettes is nagyon büszke „lányaira”. A csapat sokat köszönhet neki, hisz nagyon sokat tesz az oktatási feltételek javításáért.

Kívánjuk diákjainknak, hogy sok hasonló sikerélményben legyen részük pályafutásuk alatt, az iskolának pedig sok lelkes, tehetséges diákot!

Keszegh Ágnes

Rendhagyó gyermeknap az Ipolyi Arnold Alapiskolában

Minden iskolában hagyományai vannak a gyermeknapnak. Így van ez nálunk is, az ipolybalogi Ipolyi Arnold Alapiskolában. Ebben az évben azonban megpróbáltunk más jellegű szórakozást kínálni és nyújtani a tanulóinknak.

Iskolánk vezetése és tanári kara – jeles névadójának, Ipolyi Arnoldnak a szellemiségét követve – fontosnak tartja a népi hagyományok, népszokások, népművészet, népi játékok és kismesterségek megismertetését a diákok körében, valamint azt is, hogy ezek fennmaradjanak, továbbadódjanak a jövő nemzedékek számára. Ezért is volt ebben az évben a megszokottnál több népi eredetű program a diákok számára, mint pl. hagyományos népi mesterségek megismerése vagy a magyar népmese- és mondavilág bemutatása a Magyar Kultúra

Hete keretén belül, néprajzi kiállításához tárgyak gyűjtése, majd ezek bemutatása, valamint népi gyermekjátékok kipróbálása az Ipolyi Arnold Emléknapon. Az idei gyermeknapon is hasonló jellegű, vetélkedéssel egybekötött játékokra nyílt lehetőség.

A gyermeknap annak a pályázatnak a kiértékelésével kezdődött, melynek célja népi gyermekjátékok gyűjtése volt,

s melynek eredménye az a 84 pályamunka, amelyet iskolánk tanulóink készítettek el. Ezután következtek a versenyek és megmérettetések, de csakis olyan versenyszámokban, amelyeket valamikor tanulóink nagyszülei is játszhattak, ismerhettek. Ha valaki azt hinné, hogy a gólyalábbal nem lehet ügyesen és gyorsan haladni, hát téved, ezt bizonyították iskolánk diákjai is, akiknek megadott idő alatt kellett minél nagyobb távolságra eljutni gólyalábbakon. Ezenkívül volt még diótörés, ahol a gyors reflex játszott nagy szerepet, labdadobálás ill. ennek elkapása lepkeháló – ha úgy tetszik gyümölcszedő – segítségével, spárga tekerése „kukoricatusára” minél nagyobb sebességgel, erőnlét és állóképesség bizonyítása „bunkósbotok” felhasználásával, a kisebbek számára fakockán való járás stb.

A diákok nagyon élvezték a játékokat, amelyeket természetesen kipróbáltak a pedagógusok is. Bizonyos, hogy nemcsak ezen a napon, de további más alkalmakkor, rendezvényeken, szakköri vagy napközis tevékenység alkalmával is előkerülnek majd ezek a játékok, amelyekből még maradt a tarsolyunkban, ugyanis az idő olyan gyorsan szaladt, hogy nem tudtuk végigjátszani az összes előkészített hagyományos népi játékot.

Lukács Ágota

Szerencsés tizenhárom

XIII. Atlétikai Nap – Búcs, 2007. május 4.

Az Atlétikai Nap évek óta az iskolaév egyik kiemelkedő rendezvénye. Erről tanúskodik az a tény, hogy már a 13. évfolyamot bonyolítottuk. Mondhatná valaki, hogy a 13 nem túl nagy szám, nincs vele mit dicsekedni. Igazat is adhatunk az ilyen véleménynek, de tegyük hozzá, hogy a 13. évfolyamot úgy érte meg ez a versenyünk, hogy megrendezésében az államigazgatás járási, megyei és más szervei semmilyen segítséget nem adtak. Igaz, nem is kértük segítségüket.

Egyetlen évfolyam rendezésében kaptunk támogatást a Mobilitás szervezetén keresztül a magyarországi oktatási minisztériumtól. Tehát a 13 úgy alakult ki, hogy egyetlen iskola, egyetlen alkalommal sem kapott felszólítást semmilyen hivatalos vonalon, sőt az itt elért eredményekért sem hivatalos dicséretet, elismerést sem anyagi támogatást nem kapott.

Megértünk tehát 13 évet úgy, hogy a résztvevőket csupán a sport iránti elkötelezettség, a sport szeretete és az egymás iránti tisztelet ösztönözte. Ezt a mai világban talán sokan nem értékelik túlságosan magasra, de ez inkább növeli a rendezvény értékét.

Van és volt sok támogatónk a résztvevő iskolákon kívül is. Az idei évfolyamban ismét bővült a körük. Legrégibbi támogatónk községünk polgármestere, Szigeti János, aki kezdettől fogva mellettünk állt, a legjobb versenyző és a legjobb hazai versenyző vándordíja az ő adománya. Ugyanígy volt évekig támogatónk Czére Lajos a legeredményesebb bátorkeszi versenyző vándordíjával. Ebben az évben Nyers László mérnök támogatta ezt a vándordíjat. Második alkalommal ítéltük oda a legjobb dunamocsi versenyzőnek a falu polgármestere, Asbóth Sándor mérnök által adományozott vándordíját, s ez évben első alkalommal a legjobb madari versenyző is kupával térhetett haza a falu polgármestere, Vanek Ferenc jóvoltából.

Több évfolyamunkat megtisztelte jelenlétével Kiss Oszkár tanácsos úr Magyarország pozsonyi nagykövetségéről, Pék László és Jókai Tibor az SZMPSZ elnöke, ill. irodavezetője, valamint rendszeresen vendégünk Tücsök Alfréd és Novák Ferenc a szomszédos dunamocsi és a bátorkeszi iskola igazgatói. Többször visszatérnek az előző évek győztesei is, valamint néhány szülő, drukkerek, ismerősök és rokonok köréből.

A versenyünkről több alkalommal jelentek meg ill. hangzottak el rövid beszámolók a különféle médiákban, az egyik versenyünket követően tanulóink sokáig büszkén emlegették, hogy a bajnokok ligájáról elhangzott hír után az Atlétikai Nap győztesét adta hírül az egyik adó.

A verseny az idén is hat egyéni

versenyszámból állt. Minden versenyszámban 4 verseny zajlott, fiúk és lányok két-két korcsoportban (kategóriában) versenyeztek. Az 1. korcsoportban a 6-7. évfolyam tanulói, a másodikban a 8-9. évfolyam. Nyitószámuk a 60 m síkfutás volt, majd a 300 m síkfutás következett. Ezt követte körforgásos rendszerben kategóriánként a két ugrószám és a dobás, miközben egy kategória versenyzői pihentek. A zárószám a 600, ill. 800 m-es síkfutás volt.

A vándordíjakért összesített verseny folyt az egyes versenyszámokban elért eredmények alapján. Az első hat helyezett versenyzőnként 6-5-4-3-2-1 pontot kaphatott. Az összesített pontszám alapján alakult ki a végső sorrend. Egyenlő pontszám esetén az került előre, akinek a legjobb eredménye jobb volt a többiekénél.

A legjobb eredményt (28 pontot) Ovšonka Flóra dunamocsi versenyző érte el, aki az elmúlt évi második helyezés után nagyon szoros versenyben először nyerte el a vándordíjat. Ha ilyen sikeresen folytatja a következő évben is, akkor a dunamocsi kupa rekordidő alatt kerül végső tulajdonba.

Dobogós helyen végzett még Lami Noémi madari (27 pont) és Bencsics Cynthia hetényi (26 pont) versenyző. A legsikeresebb három iskola a madari, a hetényi és a dunamocsi volt.

A verseny szervezése és lebonyolítása egy szűkebb szervező és egy nagyobb

rendezői gárda munkája. A szervezésbe és előkészítésbe a szakos pedagógusokon kívül a vezetés – igazgató, helyettes és titkárnő – vesznek részt. A rendezésbe a szervezőkön kívül további két-három pedagógusunk és a gondnokunk mellett mintegy tíz tanulónc kapcsolódik be. Természetesen minden kísérő pedagógus amellelt, hogy felügyeli saját csapatát, segít az egyes versenyszámok rendezésében: bírászkodnak, időt mérnek, irányítják a versenyt stb. Nem jelentéktelen ez a fajta kapcsolat, ill. tapasztalat sem a pedagógusok sem a tanulók részéről.

További emberek gondoskodnak a verseny és a versenyzők kiszolgálásáról. Gondnokunk a szakos pedagógussal közösen készíti elő a pályákat és a technikai eszközöket, a konyha vezetője és alkalmazottai frissítőt és az ebédet készítik. Ebben időnként a napközis nevelők is segítenek.

Ha babonások volnánk, akkor az idei versenyt nem rendeztük volna a hagyományokhoz híven pénteki napon. Nem vagyunk babonások, nem halasztottuk el a versenyt a bizonytalanul ígérkező időjárás miatt sem, és jól tettük, mert az elmúlt évek hősége helyett sokkal kedvezőbb körülmények között zajlottak az események.

Lehetnének-e még ennél is szerencsésebbek? Ne legyenek telhetetlenek. Jelenlegi körülményeink között nem kevés az, amit elértünk, de van lehetőség a továbblépésre is. S talán egyszer majd megérjük, hogy hasonlóan a zenészekhez, vagy más korábban ébredőkhöz Búcsón is lesz egyszer egy kárpát-medencei döntő atlétikából. Szerencsés lenne azt kívánnom, hogy addig éljünk?

Varga Lajos

Néhány adat a XIII. évfolyam résztvevőiről

Iskola	Kísérő pedagógus	Versenyzők száma
Kováts József Alapiskola Bátorkeszi	Kerekes András	15
Édes Gergely Alapiskola Madar	Tóth Géza	19
Tarczy János Alapiskola Hetény	Hencz Ervin	10
Dunamocsi MTNY Alapiskola	Tücsök Alfréd, Mácsodi András	11
Döme Károly Alapiskola Izsa	Mits Ferenc	4
Katona Mihály Alapiskola Búcs	Csákvári Zoltán	27
Összesen 6 iskola	7 pedagógus	86 versenyző

És miért ne lehetne a kortárs irodalommal kezdeni?

Mind a szlovák pedagógiai fórumokban, szaklapokban, mind a Pedagógusfórum előző számában értesülhettünk arról, hogy gyakorlott pedagógusaink a széles pedagógustársadalom előtt nyilvánítsák ki véleményüket a tényleges tartalmi reformok mibenlétéről, mennyiben és miben változzon meg az eddigi tananyagfelépítés, milyen legyen az új oktatási koncepció?

A sokrétű kérdéskör csak egy szeletét kívánom kiemelni és az olvasókkal megosztani. Mióta oktatásunkban irodalomtanításról beszélünk, megfigyelhető, hogy a középiskola első osztályától kezdve egészen a negyedik évfolyam végéig, azaz a legrégebbi irodalmi korszakoktól a legújabbig, a kortárs irodalomig kronológiai sorrendben tárgyalja a tanterv az egyes műveket és irodalmi korszakokat. Tehát Homérosztól kezdve mondjuk jobb esetben Nádas Péterig, ha jut rá idő a negyedik év végi hajrájában. Most nem is azt akarom vitatni, hogy kevés idő jut a kortárs irodalom tanítására. Ha lenne is, kényes téma ez, mivel ahhoz, hogy tanítsuk, ismernünk kellene a műveket. Van olyan érzésem, mintha leragadtunk volna a realistáknál, s tovább már nem szeretnénk tudomást venni a második világháború utáni írók műveiről sem. Svalljuk be: inkább elidőzünk egy olyan szerzőnél, akiről egyébként az alapiskolában is eleve a legtöbbet tanulhatta a diák az irodalomórán. Gyakran hangoztatjuk, keveset vagy egyáltalán nem olvasnak tanulóink. Sok mindent bevetünk, de nem járunk sikerrel. Talán azért sem, mert a ma világában cseperedő tanulóinkat nem tudja lekötni az ókori dráma cselekménye, talán azért is, mert nehézséget okoz számukra a nyelvezet, a régies,

elavult kifejezések, s ha idegen szóra bukkannak, restek az értelmének utánanézni. Ezért úgy látom, teljes egészében át kellene értékelni az eddigi irodalomoktatás koncepcióját. Szembesüljön a tanuló a ma szövegével! Ismerje meg kortárs szerzőinket! Erre nem csak az irodalomórák adnak lehetőséget, hanem alkalom nyílik rendhagyó irodalomórákra, ahol a szerzővel is találkozhatnak a diákok. Kialakulhat köztük olyan személyes kapcsolat, mely ösztönzőleg hathat mind az alkotóra, mind a befogadóra. S ezután több sikert érhetünk el azzal, hogy rábírjuk tanulóinkat az olvasásra. S a mai szövegtől, évfolyamonként eljuthatunk a legrégebbi szövegig, s azok elemzéséig. Csakhát ehhez olyan irodalomtanárookra van szükség, akik nem berzenkednek az igazán értékes kortárs irodalom megismerésétől. Kihívás ez a pedagógus számára, de ha meg akarjuk nyerni diákunkat az olvasásnak, nincs mit veszítenünk. Tehát konkrét javaslatom az, kezdjük a középiskola első osztályában az irodalom tanítását olyan szerzővel, aki korban biztos, s feltehetően gondolkodásban is közel áll tanulóinkhoz. Ha mégsem, meg tudjuk tőle kérdezni. S talán az sem haszontalan dolog, ha magát a szerzőt vonjuk be a további művek ismertetésébe. Ezért is tartom követendőnek a Szlovákiai Magyar Írók Társasága ötletét, miszerint a tanár megrendelheti a tanórára a kortárs alkotót egy-egy irodalmi mű elemzésére. Természetesen tankönyveink koncepcióját is meg kellene változtatni, vagy legalábbis átmeneti megoldásként a negyedikesek számára összeállított szöveggyűjteményt kellene bevinni az elsősökhöz. Nos, kedves magyar szakos kollégák, mi erről a véleményük?

Hajtman Béla

Corvuska 2007 – Csillagásztábor gyerekeknek

A CORVUS Csillagászati Egyesület az idei évben is megrendezi nagysikerű csillagásztáborát, sorrendben immár a tizenkettedik évben. Ezen táborokban a fiatal amatőrcsillagászoknak egy új, lelkes nemzedékét sikerült kinevelnünk, akik most már egyéb rendezvényeinkben is rendszeresen részt vesznek.

Maga a tábor a 2007. július 14-től július 21-ig kerül megrendezésre. A helyszín ismét a tábor résztvevői által közkedvelt Patrovec természetiskola Trenčianske Jastrabie (Ölved) mellett. Ez tulajdonképpen egy felújított vadászkastély nagy parkkal, mely ideális helyszínt nyújt a csillagásztábor számára.

A tábor részvételi díja 3800 Sk, ami tartalmazza a szállás költségeit, napi négyeszeri étkezést, a táborban használt segédanyagokat, valamint az utazást autóbusszal Dunaszerdahelyről. A tábor résztvevőinek száma 50 gyermek és 10 felnőtt.

A tábor programja az időjárás függvényében kerül kialakításra, figyelembe véve a csillagásztábor specifikus feltételeit. Az előadások, megfigyelések időpontja rugalmasan követi az időjárás viszonyokat. A tábor szakmai programja a következő elemeket tartalmazza majd:

interaktív csillagászati előadások (barangolás a Naprendszerben - számítógépes szimulációk, csillagásztörténet, a Világegyetem keletkezése, galaxisok, fekete lyukak, stb.)

A Föld keresése – kalandjáték a világűrben

élet egy űrbázison

fizikai kísérletek

ismeretterjesztő videofilmek

ismerkedés a csillagos égbolttal

egyéni távcsöves megfigyelések

számítógépes bemutatók, oktatóprogramok

csillagászati vetélkedő értékes díjakkal

Érdeklődni levélben a fenti címen, telefonon a 0904/581426-os (Ollé Erika) vagy a 0903/216863-as (Nagy Sándor) telefonszámokon, ill. a gyerektabor@corvus.sk e-mailcímen lehet.

A jelentkezőket 2007. június 30-ig levélben értesítjük a táborba érkezés időpontjáról és további tudnivalókról.

A CORVUS Csillagászati Egyesület nevében üdvözlettel

Mgr. Nagy Sándor, az egyesület elnöke

Kutató diákok (KutDiák) – Kutató tanárok – TUDOK

Kutatási lehetőségek középiskolásoknak

A Kutató Diákok Országos Szövetsége (www.kutdiak.hu) 10 éve indult útjára Magyarországon. Célja olyan tehetségek kinevelése, akik mindennapi munkájuk során a gyermekkorból megmaradt kíváncsiság továbbfejlesztésével, saját kutatásaikra alapozva jutnak el a tudományos megismeréshez, a tudományok műveléséhez. Az elmúlt 10 év során több mint 5000 diák csatlakozott a mozgalomhoz, akik számos versenyen, a középiskolai Tudományos Diákköri Konferenciákon vagy már felsőfokú tanulmányaik során az Országos Tudományos Diákköri Mozgalomban (www.otdt.hu) bizonyították tehetségüket.

A kutató diákok többféle megközelítésben találkozhatnak kutatásuk tárgyával. Előfordul, hogy egy véletlen információ (vagy éppen ennek hiánya) irányítja rá a figyelmet egy-egy megválaszolandó kérdésre, de az is gyakori, amikor a diák környezetében élő felnőtt, vagy éppen a tanára irányítja a diák figyelmét az adott témára. A kutató diák érdeklődése gyakran meghaladja az iskola nyújtotta kereteket. A jó tanár ilyenkor nem fékezi, hanem tovább küldi tanítványát a tudomány azon művelőjéhez – a mentorhoz –, aki felvállalja az ifjú kutató munkájának irányítását. Ebben segít az 1996 óta évenként megjelenő kiadvány, melynek legújabb, 10. bővített kiadása hozzánk is minden magyar tannyelvű középiskolába eljutott még májusban. Címe: *Kutatási lehetőségek középiskolásoknak 2007* (Műszaki Kiadó Budapest, 2007). „Ez a kiadvány több mint 800 kutató, a magyar tudományos élet kiválóságai, köztük a Magyar Tudományos Akadémia 118 tagjának és a Nobel-díjas Oláh György – elérhetőségét tartalmazza, akik felvállalták az együttműködést tehetséges, elhivatott középiskolai diákokkal, akik fiatal koruk ellenére nyitottak a tudomány iránt.” A 270 oldalas kiadvány érdekesnél érdekesebb témákat tartalmaz, „a vegetációdinamikától az irodalomszociológiáig”, a tárgymutató több mint 50 oldalon át két hasábján sorolja a választható témákat és témaköröket a hozzájuk kapcsolódó mentor vagy mentorok elérhetőségével.

A kutató diák esszépályázaton és konferencián mérettetheti meg magát minden évben. Ez utóbbi a Kutató Diákok Országos Konferenciája – népszerűbb nevén TUDOK – amely regionális és országos fordulót is tartalmaz. Az országos konferenciára meghívásos alapon jutnak el a regionális konferenciák legjobbjai. Az SZMPSZ egyes versenyei,

mint a Sajó Károly Környezetvédelmi Verseny és a „Kárpát-medence földrajza” verseny, a Természettudományos diák-szakedzők itthoni bemutatására kiírt pályázat, valamint a Kincskeresők (ez utóbbiakat lásd: www.szmps.sk), és a további versenyek, amelyekbe iskoláink bekapcsolódnak itthon és határainkon túl, a diákok bemutatkozási lehetősége mellett a tehetségek fejlesztését tűzték zászlajukra.

Reméljük, hogy egyre több tanár tudatosítja, hogy bár minden tehetséges diákjával és azok érdeklődésének megfelelő minden témakörrel nem tud/nem tudhat behatóan foglalkozni, de minden tehetséges diákját ráébresztheti a tudomány szeretetére és a felfedezés örömére. A nyári pihenés mellett alkalmas idő kínálkozik a megkezdett, vagy még csak tervezett kutatások elvégzésére, ősszel pedig az eredmények összegzésére és bemutatására. A Kutató Diákok Felvidéki Regionális Konferenciája 2007. november 14-15-én lesz Dunaszerdahelyen. A jelentkezési lap letölthető a <http://www.kutdiak.hu/uj/56-4937.php> honlapról.

Aki személyesen is szeretné megkapni a lehetőségek listáját, annak a *Kutatási lehetőségek középiskolásoknak 2007* c. kiadvány végén található Válaszlevelezőlapot kell visszaküldenie, vagy a www.kutdiak.hu honlapon található lehetőséget – Jelentkezés a mozgalomba – kell választania. A kiadványban és a honlapon is további hasznos információk és tanácsok állnak az érdeklődők rendelkezésére. Bővebb információ Fazekas Lászlótól, a mozgalom vezető koordinátorától kérhető fazekas@kutdiak.hu címen.

A Kutató Diákok mozgalmánál tapasztalata hívta életre a Kutató Tanárok Országos Szövetségét. A fenti kiadvány erre vonatkozólag is hasznos információkkal szolgál. A tagság

feltételeit így fogalmazza meg: „Kutató tanár az a pedagógus, aki a napi tanári munkán kívül – a névválasztásnak és a hagyományoknak megfelelően –, tudományos munkát végez, Ph.D. hallgató, vagy tudományos fokozattal rendelkezik és tudományos tevékenységet is folytat; vagy kutató diákjainkat motiválja, illetve az egyetemi, intézeti mentorok segítségével a diákkörökben kutató diákok munkáját segíti, és felkészíti őket előadásaikra, a TUDOK konferenciákra. A kutató tanárok egy csoportja oktatási-kutatási innovációkat, pedagógiai újításokat hoznak létre, új eszközökkel, módszerekkel teszik motiváltabbá, hatékonyabbá, önállóbbá az ismeretszerzést. Tapasztalataikat konferenciákon, továbbképzési programokon mutatják be kollegáiknak.” (65. old.)

A Kutató Tanárok Országos Szövetségének munkájáról a fentebb említett kiadványból, illetve – már a Kutató Tanárok II. Tudományos Konferenciájáról is (2007. október 12-13., Győr) – a www.kuttanar.hu, vagy a www.kutdiak.hu honlapokon tájékozódhatunk. Bővebb információ a info@kuttanar.hu címen, vagy Kiss Gábor koordinátortól kérhető, e-mail címe: kissgabor@kuttanar.hu.

Szanyi Mária

Kiadvány a magyar nyelv és irodalom tankönyveinkről

A Szülőföld Alap támogatásával megjelent a Comenius Pedagógiai Intézet kiadványa: A magyar nyelv és irodalom tankönyvek elemzése és fejlesztési lehetőségei a szlovákiai magyar oktatásban.

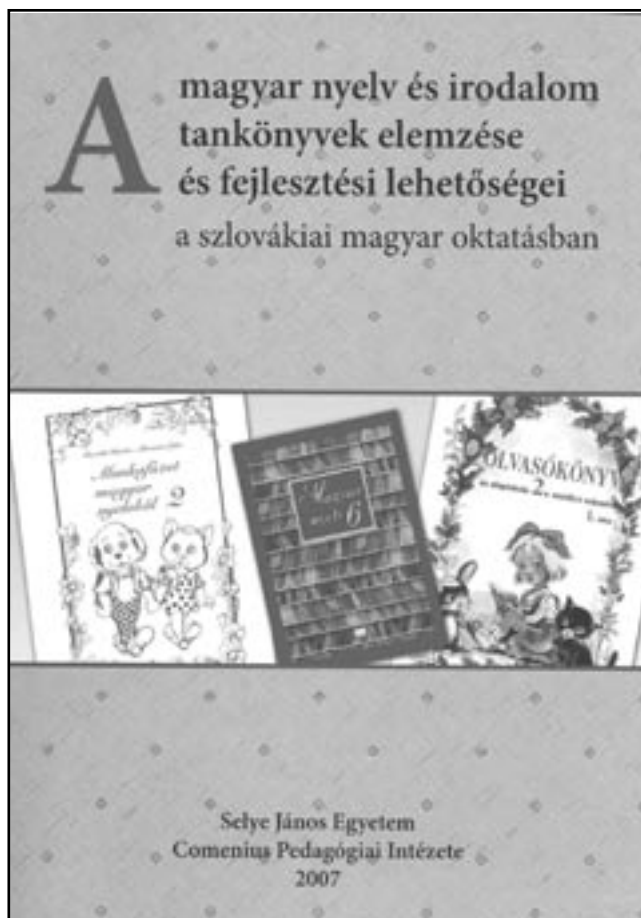
Tudvalevő, hogy a jelen iskolájában a tankönyv megkerülhetetlen oktatási eszköz – a tartalom hordozója. Számos elvárást támasztunk vele szemben. A sok közül néhányat kiragadva: feleljen meg tanulói és oktatói igényeknek, biztosítson referenciatudást, közvetítsen korszerű tanulási stratégiákat.

A kiadvány a hazai pedagógusok elvárásait és tapasztalatait osztja meg az olvasóval a magyar nyelv és irodalom oktatásában használt tankönyvekről. Akik erre a munkára vállalkoztak, valamennyien tisztában vannak a szlovákiai magyar oktatás helyzetével, létkérdéseivel, céljaival. Az elemzések ettől hitelesek és objektívek. Jövünk szempontjából nem közömbös kérdés, hogy tudjuk-e befolyásolni tankönyveink tartalmát és korszerűségét. Szembe ötlük azonban, mit tart szem előtt a tankönyvkutató, és miképpen lát a gyakorló pedagógus. A tankönyvkutató feltárja az elmélet és a gyakorlat szempontjait, esetenként rávilágít a mindkettőnek ellentmondó részletekre. A pedagógus az évek során számtalanszor átlapozott, végigtanított tankönyvek gyakorlati szempontú elemzését teheti közzé. Az objektív megítéléshez nyilván mindkét látásmódra szükség van.

A kiadvány megszólaltatja az anyaországi elemzőket, kutatókat, tankönyvírókat – Kojanitz Lászlót, Kerber Zoltánt, Borszéki Ágnes és Valaczka Andrást –, akik összefoglalják a legfontosabb kritériumokat számunkra az anyanyelv oktatásáról, hiszen velük egy csónakban evezünk.

Alkossunk véleményt! – kéri fel ezek után elemzésre a szlovákiai magyar pedagógusokat a kiadvány szerkesztője, Csík Zoltán. A sokszínű összeállítás – az iskolakezdéstől az érettségiig bezárólag – az évfolyamok sorrendjében Vančo Ildikó, Drozdík Katalin, Varga Anikó, Bóna Irén, Szabó Mária, Szetyinszky Veronika, Gregor Ildikó, Pénzes István, Kálosi Gabriella, Ádám Kulcsár Borbála, Patus János, Gubíkné Harmati Mária és Vajda Barnabás pedagógusoknak köszönhető.

A tantárgy tanításának hazai körülményeit jól ismerő pedagógus a kiadványt kézbe véve rendszerezve látja a tankönyveink erőnyeit és hiányosságait, a pályakezdő pedig fontos információk birtokába jut a pedagógiai gyakorlat

világáról, s megsejthet valamit arról, hogy mennyire hagyatkozhatunk az oktatásban tantervre és tankönyvre. Segít tájékozódni tankönyveink között. További hozadéka – remélhetőleg – a tankönyvelemző és tankönyvírói kedv felelédele lesz a szlovákiai magyar pedagógusok körében.

A kiadvány ára 120,-Sk. Megrendelhető a Comenius Pedagógiai Intézet P.O.BOX 85, 945 05 Komárno 5 vagy a comeniuspi@comeniuspi.sk címén.

Csík Zoltán

A Rákóczi Szövetség Oroszlányi Szervezete és Millenniumi Alapítványa

tisztelettel meghívja a

XII. Majki Rákóczi Napra

2007. július 28-án, 10 órai kezdettel

a kamalduli műemlékegyüttes belső udvarán megrendezendő ünnepségre.

A rendezvény díszvendége dr. Mádl Ferenc volt köztársasági elnök és hitvese Dalma asszony

CED munkafüzetek megrendelése

A Comenius Pedagógiai Intézet értesíti a CED munkafüzeteket alkalmazó iskolák pedagógusait, hogy korlátozott mennyiségben még régi áron rendelhetők CED-es kiadványok. A készlet fogytával a munkafüzetek új arculattal jelennek majd meg, amelyeknek módosul az ára. A július 31-ig beérkező megrendelésekre 10 %-os kedvezményt biztosítunk.

MEGRENDELŐLAP						
CED munkafüzetek (Differenciálás az alapozó szakaszban)						
Sorszám	Kiadvány címe	Mennyiség (db)		Régi ár (Sk/db)	Új ár (Sk/db)	Összeg (Sk)
1.	Írj helyesen! 1. évf.		x	40	45	
2.	Írj helyesen! 2. évf.		x	50	60	
3.	Írj helyesen! 3. évf.		x	50	55	
4.	Írj helyesen! 4. évf.		x	50	65	
5.	Számolj velünk! 1. évf.		x	50	50	
6.	Számolj velünk! 2. évf.		x	50	50	
7.	Számolj velünk! 3. évf.		x	50	75	
8.	Számolj velünk! 4. évf.		x	50	60	
9.	Piś správne! 2. oszt.		x	-	60	
10.	Piś správne! 3. oszt.		x	50	65	
11.	Piś správne! 4. oszt.		x	50	55	
Összesen						
A megrendelő adatai:						
Név:						
Cím:						
Tel:			E-mail:			
IČO:			DIČ:			
Fizetési mód: ☐ készpénz ☐ utánvét ☐ postai utalvány ☐ átutalás						
			bélyegző		aláírás	
Rendelési cím: COMENIUS – PI Univerzity J. Selyeho, P.O.BOX 85, 945 05 Komárno 5						
E-mail: comeniuspi@comeniuspi.sk , Tel.: 035/7714765						

A Lilium Aurum Kiadó könyvajánlata a szlovákiai magyar tannyelvű iskolák számára

Tisztelt Pedagógusok, kedves Szülők!

Engedjék meg, hogy a Lilium Aurum Kiadó ezúton is felkínálja Önöknek tankönyveit, segédtankönyveit és az oktatásban felhasználható egyéb kiadványait!

Reméljük, hogy kínálatunkból mindannyiuknak sikerül a maga, illetve intézménye számára a megfelelő tankönyvet megtalálnia.

Köteleteinket postán, de akár e-mailen is megrendelhetik – akár a Pázmány Péter Alapítvány „Szülő és iskola 2007/2008”-as pályázatának támogatásával –, hogy színvonalas, érdekes és nem utolsó sorban hazai szakmai kiadványok kerülhessenek a diákok kezébe! A listát a ww.liliumaurum.sk honlapon találják meg.

Kávéházi zenés irodalmi est

Zsapka Attilával

Helyszín: Jazz Cafe (Fő tér), Érsekújvár

**Időpont: 2007. június 28.
csütörtök 18.30**

Helyreigazítás

Lapunk áprilisi számába sajnálatos hiba csúszott. A 14. oldalon a Regionális népdalverseny helyezettjei II. Kategória: Farkas Bianka 2. helyezést ért el, a zsűri 3. helyet nem adott ki.

Az érintettől és felkészítőjétől szíves elnézést kérünk.

A zsoltárfordító emlékezete

Szenczi Molnár Albert a Pozsony megyei Szencen jómódú, mezővárosi, református molnárcsaládból származott. Altdorffban 1606-ban fejezte be élete fő művét, s 1607-ben, azaz 400 éve adta ki a genfi zsoltároskönyv magyar fordítását, Dávid zsoltárainak verses fordítását (Psalterium Ungaricum, Szent David királynac es prophetanac szaz ötven soltari, Herborn, 1607). A zsoltárfordítás nevezetes előszavában elmondja, miért érezte szükségét a magyar psalteriumnak.

Számos zsoltár verses fordítása hiányzik, a meglevők nagy része kezdetleges rímelésű; csak néhány zsoltár fordítása sikerült szépen, ezek között is a legszebbek Balassi Bálintéi. Szenczi a maga zsoltárfordítását a “francia zsoltárok”, Clément Marot és Théodore Bèze fordításainak mintájára végezte el, mivel azonban franciául nem nagyon tudott, Ambrosius Lobwasser német fordításának “vezető zsinórját” követte.

A “francia rhytmusok” “sokféle nemeit”, a különböző szótagszámokat és a változatos rímelhelyezést pontosan utánozta, és sok esetben az eredetinek – magyar verselésben ekkor még elég szokatlan – jambikus lejtését is igyekezett visszaadni. Szenczi ihletett, szép fordítása páratlan népszerűséget ért el, több mint száz kiadása van, s egyes darabjaimáig élnek. A zsoltárfordításokat Moritz hesseni fejedelemnek ajánlotta, s egy példányt személyesen vitt el neki. Sikerült a művelt, tudománypártoló

fejedelem állandó támogatását elnyernie, s ennek köszönhette életének legnyugodtabb hat esztendejét (1607-1612), amelyből négyet Marburgban, kettőt Oppenheimban töltött el. Ezekben az években sajtó alá rendezte a heidelbergi kátéból összeállított és fordított Kis Catechismus (Heidelberg, 1607) c. munkáját, Károli Gáspár bibliafordításának javított kiadását (Hanau, 1608., 2. kiad. Oppenheim, 1612).

A genfi zsoltárok elsődleges értéke a biblikusság: szövegük helyenként inkább lemond a nyelvi szépségről, hogy minél közelebb kerülhessen a Biblia eredeti kifejezéseihez. Ugyanígy értékük a zenei és költészeti igényesség, amely által könnyen „lelkünkbe férkőzik” egy-egy ének. Mi lehet ennél építőbb táplálék? Ezek a zsoltárok megállják helyüket a gazdag liturgiájú istentiszteleteken ugyanúgy, mint a puritán alkalmakon; pompásan szólnak a gyülekezet egyszólamú előadásában éppúgy, mint tudós polifon zenei öltözetben. S hogy nyelvük, dallamuk néha ódon, nehezen érthető: sarkalljon ez minket, a 21. század gyülekezetét

tanulásra, reformátor eleink tisztán igei gondolkodásmódjának mélyebb tanulmányozására!

Kozma László így idézi fel a zsoltárfordító szellemét:

Német, török szorításában, belső széthúzások között őrlődött akkor a maradék Magyarország, mégis fel tudott csendülni a zsoltár tiszta hangja – már a megszólaláshoz is mekkora hitre volt szükség, bízni abban, hogy az több mint a fegyverek, hogy igenis számít a törekeny szó, lehet vele jövőt építeni. Bátyái ezek a versek azóta is a magyar kultúrának, istenhitnek, reménységnek.

Szenczi Molnár Albert síremléke Kolozsvárott a Házzsongárdi temetőben

Szenczi Molnár Albert

*Rázták a kort dübörgő hit-viták
Ő verset írt, s Krisztusról prédikált.*

*S ha felröppent a szó, a rím-hívó
Ráfüttyentett egy hajnali rigó.*

*S patak-zúgáson úgy hallotta át
A jövőndőt, egy tisztább kor szavát.*

*Melyben Húsvét üzenete zsong már
És lelkében megzendült a zsoltár.*

Kozma László